

JAARVERSLAG 2014

STICHTING HISTORISCH GENOOTSCHAP **"DE BLAUWE TRAM"**

Scholieren bezoeken onze NZH-vestiging in Delft

JEUGDHERINNERINGEN	blz. 3
ACTIVITEITEN	blz. 4 t/m 12, 18 t/m 27, 30 t/m 40
ESTHETISCH ADVISEUR	blz. 14 t/m 15
OPENING MANIFESTATIE MINIWORLD	blz. 22 t/m 23
TRAMOPTOCHT	blz. 28 t/m 29
UITBREIDING MUSEALE COLLECTIE	blz. 41 t/m 43
RESTAURATIEWERKZAAMHEDEN	blz. 45 t/m 46

J A A R V E R S L A G

Stichting Historisch Genootschap "DE BLAUWE TRAM"

INTRO

Zoals de omslag van dit jaarverslag al aangeeft: Scholieren bezoeken onze vestiging in Delft. Het is goed jongeren te interesseren en kennis te laten nemen van het verleden. Hun leefomgeving en het openbaar vervoer is nu geheel anders. Ook dit jaar bezochten vele belangstellenden ons NZH-depot, waar men ons verzamelde erfgoed kwamen bekijken of om gegevens te verzamelen voor publicatiedoeleinden.

In dit jaarverslag is opvallend veel beeldmateriaal opgenomen, aangezien er nog al wat te beleven viel, zoals het evenement in het Rotterdamse Miniworld. Maar ook in het kader van "150 jaar Tram in Den Haag" zijn wij vaak in actie geweest en een bijdrage kunnen leveren, waardoor historisch materieel hun oorspronkelijke uiterlijk terug kreeg. Dit jaar was er extra aandacht voor de Open Monumentendag. Het jaarthema was namelijk "Op Reis". Hierdoor kreeg de Blauwe Tram in Noord- en Zuid-Holland veel belangstelling via lezingen en exposities.

Een lang gekoesterde wens is in vervulling gegaan met het uitkomen van onze eerste reclamefolder, die wij dan ook bij elke zich voordoende gelegenheid aan de man brachten. Meer hierover in dit extra dikke jaarverslag, de twaalfde editie.

Veel leesplezier,
namens ons team,
Georg Groenveld, *voorzitter*

COLOFON

Uitgever: Stichting Historisch Genootschap
De Blauwe Tram

Redactieadres: Rubenslaan 49, 2661 RV BERGSCHENHOEK

Telefoon: 010 5215215
E-mail: blauwetram@hgjgroenveld.demon.nl

Bestuur/Redactie: Georg Groenveld
Han Geijp
Raymond Naber

Website: www.blauwetram.nl
Webmaster: Otto Dijkstra

Secretaris,
penningmeester: Henny Groenveld

Fotografie, tenzij
anders vermeld
vormgeving: Han Geijp

Medewerkers: André Pop
John Groenveld

DTP: Elco Roest

Druk: Drukkerij NIVO, DELFGAUW

Kamer van Koophandel 's-Gravenhage, (1985); inschrijfnr. 154091

ANBI: Culturele status bij de belastingdienst

Bankrekening: NL13INGB0000412327
t.n.v. Stichting Historisch Genootschap
De Blauwe Tram te Bergschenhoek

JEUGDHERINNERINGEN

De conducteur

Van bel-tingeling en dáár gaat ie alweer
"Ja dame, kom bij U! Wat blijft U meneer?"
Ik rij door de straten, ik rij langs het plein
Ik ben op mijn tram net zo'n soort kapitein
Ik word nimmer zeeziek, val nooit in de bocht
Ik sta in de kou en ik sta op de tocht
Het wordt een gewoonte en domweg een sleur
Want zó is mijn vak en ik ben conducteur.

Van bel-tingeling, door de stad op en neer
In zomerse hitte, in wind en in weer
Ik wijs wel aan tienduizend mensen de weg:
"U loopt maar precies zoals ik het U zeg!
De straat uit, rechtsaf, en dan ziet U de kerk..."
Dat is heel eenvoudig een deel van mijn werk
Ik blijf maar voortdurend in prima humeur
Want zó is mijn vak en ik ben conducteur.

Van bel-tingeling, door de stad kris en kras
Met een pet en een tang en een fluit en een tas
Soms krijg je een foonpje, soms grijp je er naast....
De tram rijdt weer verder, want iedereen heeft haast
Maar twintig maal daags kom ik over de gracht
Daar zie ik mijn meisje, die trouw naar me lacht
Ze zwaait uit haar venster of staat aan de deur
Voor haar is er enkel maar één conducteur!

Arie Boertje, *conducteur/verteller.*

"Rails door de Regio"

De RET/RoMeO conducteur Arie Boertje droeg met veel humor zijn hierboven vermelde rijm voor tijdens de opening van de "Verhalen Vierdaagse" in Miniworld te Rotterdam. Samen met Nico Prins, lid van de nieuwe stichting, voortgekomen uit de netwerkgroep "Op zoek naar DNA van Rotterdam", verrichten zij de opening van het evenement met het doorknippen van een lint bij de maquette van het oude station Delftsche Poort. Het was een bijzondere gelegenheid om stil te staan bij het jubileum van 175 jaar spoorwegen en 150 jaar tram. Het thema was daarom "Rails door de Regio". Meer hierover op pagina 22 en 23.

Miniworld Rotterdam organiseerde vanaf 30 april het evenement, in samenwerking met publieke - en non-profit organisaties uit Rotterdam en omstreken, te weten Stichting RoMeO, Stoom Stichting Nederland, RTM Ouddorp, Feijenoordse Meesters en verder de Katendrechtse Bewonersorganisatie, de RET, de Modelspoorwegclub Spijkspoor, De Voornse Modelspoor Vereniging, Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram, Port of Rotterdam en Stichting Meemaken in Miniatuur. Mink Lammertink had een boeiende film samengesteld, waartoe een mini-bioscoop was ingericht.

Op zaterdag 3 mei was er naast het bezoek aan Miniworld de mogelijkheid voor een historische tramrit en een bezoek te brengen aan de remise Hillegersberg.

Miniworld Rotterdam is een familie-attractie, waar voor iedereen wat te beleven valt. In de grootste overdekte miniatuurwereld van de Benelux maken de mini-bewoners van alles mee. Ze werken, wonen en reizen, terwijl zij onderweg allerlei avonturen beleven. Zo duurt een dag in Miniworld Rotterdam slechts 24 minuten. Voor je het weet wordt het nacht en fonkelen duizenden lampjes in het donker. www.miniworldrotterdam.com

ACTIVITEITEN

Dankzij de medewerking van de Dienst Elektro en Mechanische Ondersteuning (DEMO) werd gespecialiseerd personeel ingezet, te weten Wilco Thuijs en Ron Seesink (r.). Goed gereedschap is het halve werk, maar veiligheid gaat boven alles.

In de eerste weken van het nieuwe jaar werd alle elektrische apparatuur in ons atelier door medewerkers van een gespecialiseerd bedrijf, firma Bartels Technische Inspecties bv uit Zevenaar, getest en waar nodig aan de huidige kwaliteits- en veiligheidsnormen aangepast c.q. vervangen. Wij beschikken nu weer over up-to-date apparatuur, "ARBO-proof"!

Nieuwjaarsreceptie NVBS

4 januari

De aanwezigen lieten zich de oliebollen goed smaken en onder het genot van een drankje wenste men elkaar een goed jaar.

Een druk bezochte nieuwjaarsreceptie van de Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en tramwegwezen (NVBS) vond als gebruikelijk plaats in haar vestiging "Amersfoort Centraal".

Vergadering in Miniworld

10 januari

Aan het Weena te Rotterdam vond een bespreking plaats over het opzetten van een nieuwe expositie die een langere tijd kon blijven staan. Eind april/begin mei werd een "Verhalen Vierdaagse" gehouden, waaraan verscheidene railpartners medewerking verleenden.

Modelspoordagen Rijswijk 11 en 12 januari

Een eerste aanzet voor de "Rotterdamse Verhalen Vierdaagse" werd in de "Rijswijkse Broodfabriek" zichtbaar in de stand van Miniworld, waar folders en posters werden uitgedeeld.

Veel belangstelling in de stand van Miniworld.

Gezelligheid troef bij de redactie van RailMagazine.

In de "Rijswijkse Broodfabriek" worden al enige jaren de Nederlandse Modelspoordagen gehouden. In de stand van Miniworld kon men zelfs een proef van bekwaamheid afleggen door veilig en correct te rangeren. Omdat wij in samenwerking met Miniworld een tentoonstelling zouden opzetten, bezochten wij dit evenement en tevens om vrienden en bekenden te ontmoeten.

Depotbezoek

15 januari

Dertig leerlingen uit groep acht van de Mariaschool in Den Hoorn bij Delft brachten een bezoek aan ons NZH-depot en aan de Studieverzameling. De jeugd was zeer onder de indruk van het verzamelde erfgoed en werd door de voorzitter getraakteerd op een versnapering, (zie foto omslag).

Rondleiding

20 januari

Vertegenwoordigers van de TU Delft/Centrale Studentenraad ORAS, Faciliteiten Campus, Huisvesting-ICT en Marketing & Communicatie bezochten de Studieverzameling en ons NZH-depot. Er was veel belangstelling en men concludeerde dat het zeker voor herhaling vatbaar was.

Kantoormeubilair

22 januari

Op tijdelijke basis werden vier kantoorkasten bij ons ondergebracht, afkomstig van het Haags Tram Museum en verband houdend met een komende tentoonstelling.

Expositie Miniworld

29 januari

Die dag hebben wij een wandvitruine ingericht van 5 x 2,35 meter in Miniworld, (het vroegere "RailZ") te Rotterdam met een verscheidenheid aan Blauwe Tramattributen en documentatie.

Op uitnodiging van de werkgroep Scheveningen van de Tramweg-Stichting (TS) werd de jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst dit keer georganiseerd bij de Stichting RoMeO in Rotterdam (Rotterdams openbaar vervoer Museum en exploitatie Oldtimers). Het was op een latere datum dan gebruikelijk door het van kracht zijnde rijverbod voor historisch materieel in Den Haag. Een autobus van het Haags Bus Museum bracht ons van hun locatie Binckhorst via het busplatform in Den Haag naar de remise Hillegersberg te Rotterdam. Deze remise stamt uit 1923 en is een levende herinnering aan de komst van de elektrische tram. Na de lunch begon om 13.00 uur een rondrit door Rotterdam met het historische gelede tramstel 1614. De wagenvoerder Ruud van Roon wist het gezelschap met kennis van zaken over heden en verleden van de stad te boeien. Evenals de markante conducteur Jan van Hecke, die een gepaste invulling gaf aan de historische rondrit. Bij terugkomst in de remise Hillegersberg begon het tweede gedeelte met een hapje en een drankje, en een bezoek aan het museummaterieel. Al met al een zeer geslaagde en informatieve dag met collegiale ontmoetingen. Dank aan de TS, RoMeO en de organisator David Horvers, die de verlate traditionele "Oliebollenrit" had georganiseerd.

V.l.n.r. Garage Binckhorst. Instappen op Den Haag Centraal in de NZH-bus 4842. Aankomst en koffietafel in de remise Hillegersberg. Fotostop bij het voetbalstadion Sparta. Blokkade door een fout geparkeerde auto. Politie-assistentie en terugrangeren om de weg te vervolgen. Toespraak door Raymond Naber. Jan van Droffelaar deed uitgebreid verslag van de restauratie van HTM-motorwagen 77 en David Horvers bedankte de aanwezigen voor hun inzet in het afgelopen jaar. Daarna kreeg het gezelschap nog een rondleiding aangeboden en kon men de verscheidenheid aan museale objecten kon bewonderen.

Johan Blok, trotse auteur op de treeplank van zijn geliefde tram. Het 1e exemplaar voor IT-medewerker Ronald van Apeldoorn.

Onderzoek

13 maart

Journalist en auteur Wim Wegman bezocht enkele malen ons NZH-depot ter voorbereiding van een nieuw boek, waarin voor de Blauwe Tram een hoofdrol is weggelegd. NZH-personeelsbladen werden geraadpleegd en tramonderdelen op de gevoelige plaat vastgelegd ter illustratie en aanvulling van zijn boek.

In de loop van het jaar bezocht hij bovendien Bergschenhoek om nader onderzoek te doen in ons historisch beeldarchief. Ruim voor de feestdagen in december zou het boek "SPOREN 4" verschijnen, waarin Wim Wegman de verdwenen tramlijnen tussen Leiden, Haarlem en Amsterdam vanuit een speciaal perspectief zou beschrijft.

Wim Wegman in actie.

Proefrit HTM-motorwagen 58

16 maart

Op uitnodiging van de TS en de Stichting Tramwerk konden wij op 16 maart een uitgebreide proefrit meemaken met de schitterend gerestaureerde HTM-buitenlijnmotorwagen 58. Vanuit de remise Lijsterbesstraat werd via de lijnen 12 en 11 gereden naar het Stationsplein en vandaar via Spui en Parkstraat naar de remise Scheveningen. Hier werd het restauratiewerk aan het HTM-motorrijtuig 77, de zgn. "ombouwer", in het TS-domein bezichtigd. Vervolgens werd koers gezet naar het eindpunt van lijn 10 in Voorburg. Na een aantal fotostops onderweg werd teruggereden naar de remise Lijsterbesstraat. Het was een succesvolle proefrit met deze historische HTM-buitenlijnmotorwagen. Vanaf deze plaats een hartelijke felicitatie aan allen, die aan dit project hebben meegewerkt.

HTM-motorwagen 58 op het Spui, 1961. Foto: Frits van Dam. Drieënvijftig jaar later op de Laan van Meerdervoort.

Tramstel A 600 van de sloop gered!

Voorburg, 9-11-1961, de laatste rit. Foto: N. van der Horst. Het echtpaar Bonkenburg droeg het model aan ons over.

Bij NVBS-Centraal te Amersfoort vond de overdracht plaats van een NZH-schaalmodel type A 600, geschonken door de heer D.J. Viergever, NVBS-lid van de afdeling Oost. Het bij dit Blauwe Trammodel behorende verhaal is eigenlijk te bizar voor woorden.

Een schoonzoon van een buurtgenoot van de heer Viergever trof het schaalmodel aan op het gemeentelijk afvalterrein in Leiden en mocht het meenemen voor zijn schoonvader in Zetten. Deze schonk de vondeling vervolgens aan zijn buurtgenoot Viergever. Op zijn beurt zocht deze eigenaar een passende bestemming voor het schaalmodel en kwam via de NVBS bij onze stichting uit. Op zaterdag 29 maart vond in Amersfoort de overdracht plaats.

Tien stuks van deze 20 meter lange tramstellen liet de NZH bouwen bij de bekende wagonfabriek Beijnes in Haarlem. Het waren opmerkelijke trams, die eind 1932 op de rails kwamen en werden ingezet op de oudste NZH-tramlijn Leiden-Haarlem. Opmerkelijk, omdat ze voor die tijd een geheel ander aanzicht hadden dan de gebruikelijke trams. Het waren "doorgangsrijtuigen", de eerste gelede trams in Nederland. Bovendien waren ze gelast, dat toen ook een noviteit was. Beeldbepalend waren ze zeer zeker. Aanvankelijk op de lijn Leiden-Haarlem. Vanaf begin januari 1949 op de lijn Den Haag-Leiden-Katwijk/Noordwijk en incidenteel op de lokaaldienst Voorburg/Viaduct-Scheveningen.

Het laatste tramstel van deze serie, de A 619/620, maakte samen met het Gooise aanhangrijtuig B 15 op 9 november 1961 de laatste rit en verdween vervolgens in de remise te Voorburg. Zo werd door dit tramtype geschiedenis geschreven omdat het tramtijdperk van de NZH, eens het grootste trambedrijf van Nederland, toen definitief werd afgesloten. Tenslotte vonden de tramstellen hun einde op een terrein even buiten Voorschoten, waar slopers korte metten maakten met de fraaie tramstellen.

Een idee om eens te overdenken zo'n bijzonder tramstel van Nederlandse makelij na te bouwen. Dat zou dan een geweldige uitdaging zijn om de huidige generatie te laten ervaren hoe de eerste gelede tram van Nederland er ooit uitzag en hoe comfortabel het interieur was. De bijna 29 ton wegende tramstellen waren hun tijd ver vooruit. Voor "modelbouwers schaal 1:1" zou zo'n replica een mooie uitdaging moeten zijn. En dan nog iemand vinden die dit denkbeeld zou willen financieren.

Het A 600-schaalmodel dat van de Leidse vuilstortplaats werd gered.

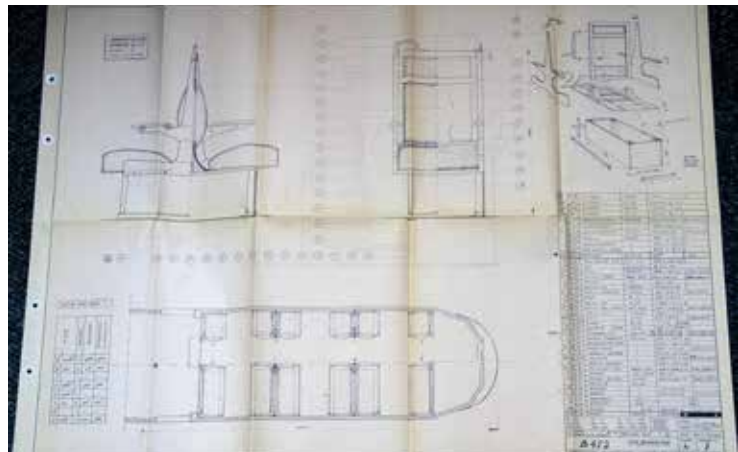
Bij de heer E. Vreeswijk in Gouda vond 's avonds de overdracht plaats van een dubbele eenzitsbank met rotan bekleding, die hij sinds 1958 in bezit had. Deze rug-aan-rug zitbank had zijn vader destijds van de NZH gekocht na opheffing van de lokaaldienst Voorburg/Viaduct-Den Haag. Hiertoe had hij een schriftelijk verzoek ingediend. De zitbank heeft destijds model gestaan tijdens de restauratie in Voorburg van de Boedapester B 412. Alle banken waren immers uit dat rijtuig verdwenen. In 1977 mochten wij bij de heer Vreeswijk zijn bank opmeten om aan de hand daarvan nieuwe bouwtekeningen te vervaardigen. Na schetsmatig de maatvoering van de dubbele eenzitsbank te hebben vastgesteld, konden ook de dubbele tweezitsbanken worden herleid.

Alle onderdelen, dertig in getal, werden los van elkaar op kalkeerpapier met Oost-Indische inkt en volgens NEN-norm getekend. Een gebruikelijke techniek in die tijd. Daarna werden de tekeningen meestal op A1-formaat afgedrukt m.b.v. een lichtdrukmaschine. Speciaal lichtgevoelig fotopapier werd samen met de op kalkeerpapier vervaardigde tekening als contactafdruk door een ammoniabad gevoerd en belicht, waarna de bouwtekeningen zoveel als nodig werden afgedrukt. Technieken die vandaag de dag al lang niet meer worden toegepast.

Na dit in kaart te hebben gebracht kon het Voorburgs restauratieteam tenslotte nieuwe banken laten vervaardigen volgens origineel concept. Mede hierdoor kreeg de Boedapester B 412 zijn authentieke interieur terug.

1977: Han Geijp thuis achter de tekentafel.

De 37 jaar oude tekening, samenstelling met stuklijst, (thans wat vergeeld).

De messing onderdelen van de "Vreeswijkbank" werden in bruikleen afgestaan, waarna Han deze op zijn werk bij de TU Delft kon laten nagieten. Een bevriende relatie, werkzaam bij de faculteit Metaalkunde, gebruikte de objecten als lesmateriaal om studenten te leren omgaan met giet-technieken. Dat alles geheel kosteloos. Waar kan dat nog! Het afwerken en polijsten deden wij zelf.

Messing handgreep, waarvan acht stuks werden nagegoten, evenals acht messing ankerplaten voor de Boedapester B 412.

Het label, dat bevestigd was aan de messing handgreep van de zitbank. De zending ging per tram van Leiden naar de remise in Voorburg. Na betaling van vijftien gulden kon de bank in ontvangst worden genomen. Aldus is hierbij het bewijs van echtheid geleverd van de legaal verkregen trambank.

Destijds had de heer Vreeswijk nog geen idee, dat "zijn" trambank met het verstrijken der jaren, zo'n cruciale rol zou spelen, waardoor men vandaag de dag de sfeer van de legendarische NZH-Blauwe Tram (Boedapester) nog kan herbeleven.

Die avond droeg de heer Vreeswijk tevens aan ons een linnen bestemmingsrol over van een geleed tramstel A 600, een houten paneel met messing slot, een metalen schaal van een voetbel en een metalen balkonstang. Een prominente aanvulling voor onze museale collectie.

NOORD-ZUID-HOLLANDSCHE **VERVOER MAATSCHAPPIJ N.V.**
TELEFOON 02500-38940 POSTREKENING 8436
POSTBUS 514
BANKIER: DE TWENTSCHE BANK N.V.

de Weled. Heer
W. Chr. VREESWIJK.
Hofwijckstraat 62
Voorburg.

Uw kenmerk: Uw brief van: 23 dezer Ons kenmerk: Doss. 92.Alg.

Onderwerp: Verkoop zitbank Haarlem, 25 juni 1958
uit tramrijtuig Leidsevaart 396

Naar aanleiding van Uw bovenaangehaald schrijven, berichten wij aan Uw verzoek tot aankoop van een vrijgekomen dubbele 1-persoonszitbank met rotan zittingen te willen voldoen.
De prijs hiervan bedraagt f 15.--
Onze opzichter te Leiden, de Heer Hamer zullen wij hiervan in kennis stellen; na betaling van genoemd bedrag aan de Heer Hamer kunt U de bank aldaar weghalen.

Hoogachtend,
Noord Zuid Holl. Vervoer Mij n.v.
de Adj.Direct./Chef Techn. Dienst:

BIJLAGE(N):
DICT.: Sche.
TYP.: SL.
COLL.:
Model 31019

De positieve reactie van adjunct-directeur NZH H.J. Kapteyn op het verzoek, dat later een belangrijke aanschaf bleek.

Depotbezoek

21 maart

Bevriende relaties bezochten ons depot, waarbij toekomstige manifestaties aan de orde kwamen, o.a. "150 jaar tram in Den Haag". Aan de vergadertafel v.l.n.r. Boudewijn Leeuwenburgh, Peter Kalse, Georg Groenveld en Raymond Naber.

1000e Op de Rails

29 maart

Die zaterdag waren we aanwezig in de vestiging van NVBS-Centraal te Amersfoort ter gelegenheid van de 1000e uitgave van het maandblad "Op de Rails" van de Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en Tramwegwezen. Op aansprekende wijze werd via een beamerpresentatie de totstandkoming van het maandblad getoond.

Sjoerd Berkhof gaf een uiteenzetting over de ontwikkeling van het verenigingsblad, met name de veranderingen in de lay-out. Het 1000e exemplaar werd vervolgens overhandigd aan medewerkers van Op de Rails, de heren Nico Booij en Arthur Staal.

HTM-tramlijn Rijswijk-Voorburg 80 jaar

30 maart

Een herhaling van de tramrit van 16 maart met de in een tijdsbestek van zes jaar fraai gerestaureerde HTM-buitenlijnmotorwagen 58 vond op zondagmiddag onder ideale weersomstandigheden plaats. Dit in het kader van de tachtigjarige herdenking van de openingsrit in 1934 van de HTM-buitenlijn I3 v.w.b. het baangedeelte Rijswijk-Voorburg.

Hiervoor waren vertegenwoordigers uitgenodigd van diverse organisaties, die bij de restauratie van het fraaie motorrijtuig op enigerlei wijze waren betrokken. Vanaf de Rijswijkse halte Herenstraat aan de Geestbrugweg behoorde ook de Haagse verkeerswethouder Peter Smit tot de genodigden. Na aankomst ter hoogte van het NS-station Voorburg voerden diverse sprekers het woord. Nadat het gezelschap weer was ingestapt, werden er drankjes en hapjes geserveerd en getoost op de tachtigjarige tramlijn. Het gezelschap kreeg onderweg richting Den Haag ons jaarverslag 2013 uitgereikt.

Impressie van deze gedenkwaardige dag

ESTHETISCH ADVISEUR dienst van de NZH, Johan Bernhard Kamp (1884-1953)

Ben Kamp bracht zijn jeugd door in Haarlem als zoon van een meesterbakker in de Jansstraat. Na de lagere school volgde Kamp vanaf 1897 onderwijs op de Haarlemse Kunstnijverheidsschool, waar hij een gedegen opleiding volgde en deze in 1902 met het diploma van decoratieschilder afrondde. Samen met verscheidene studiegenoten werd Kamp lid van de Haarlemse Schildervereniging KZOD, "Kunst Zij Ons Doel". Hier is hij bijna vijftig jaar aan verbonden geweest. Kamp werkte enige tijd bij het gerenommeerde architectenbureau, annex kunstnijverheidsatelier van Eduard Cuypers in Amsterdam. Hier ontwierp Kamp ondermeer glas-in-lood ramen en in latere jaren op doek geschilderde wanddecoraties en diverse tegeltableaus.

In 1915 werd Kamp benaderd om leraar te worden bij de decoratieve afdeling van de Haarlemse Kunstnijverheidsschool. Hier doceerde hij ondermeer de vervaardiging van glas-in-lood en het ontwerpen van affiches. Tot zijn leerlingen behoorden bekende kunstenaars als M.C. Escher. Ben Kamp was een mentor voor velen, die naderhand in de kunst hun levensvervulling hebben gevonden. Hij stond bekend bij zijn leerlingen als een aimabel mens, wars van gewichtigdoenerij en begiftigd met heel veel vakkennis.

De crisistijd noopte hem, bij uitblijven van geldelijke steun van de overheid, uit te zien naar een andere werkring. Een betrekking bij het bekende Haarlems glas-in-lood Atelier Sabelis bracht in 1926 uitkomst en daar ontstonden diverse ontwerpen van zijn hand. Hij was toen vooral bezig met het maken van houtsneden, het brandschilderen van glas, het ontwerpen van glas-in-lood medaillons en het werken met potlood. In 1932 kwam Kamp echter weer zonder werk.

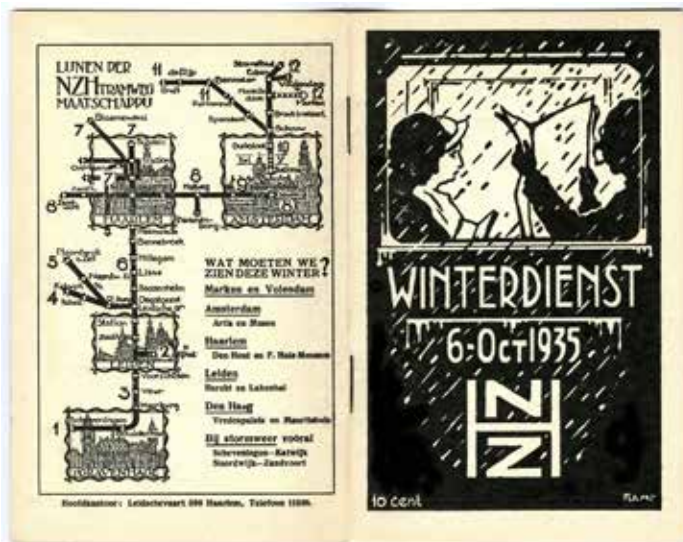
De enige inkomsten kwamen uit een kleine toelage wachtgeld. Rond 1933 vestigde Kamp zich als vrij kunstenaar, of liever gezegd: gedwongen door de omstandigheden.

Een kans op een baan in de kunstsector was er nauwelijks in die crisisjaren. Kamp was in die periode zeer productief en maakte toen ook zijn meeste houtsneden, tekeningen, aquarellen en olieverfschilderijen.

Na vanaf 1923 in Driehuis tien jaar te hebben gewoond keerde Kamp terug naar Haarlem, aangezien hij daar meer opdrachten kon verwachten.

Originele affiche uit 1924, afkomstig uit ons archief en ontworpen door Hermanus Davinus Heuff (1875-1945), een goede vriend van Kamp. Hiermee werd destijds het elektrisch vervoer groots aangekondigd. Formaat 106 x 76 cm en gedrukt in Amsterdam bij de firma Kotting, bereikbaar op het toen gangbare 4-cijferige abonneenummer 3520.

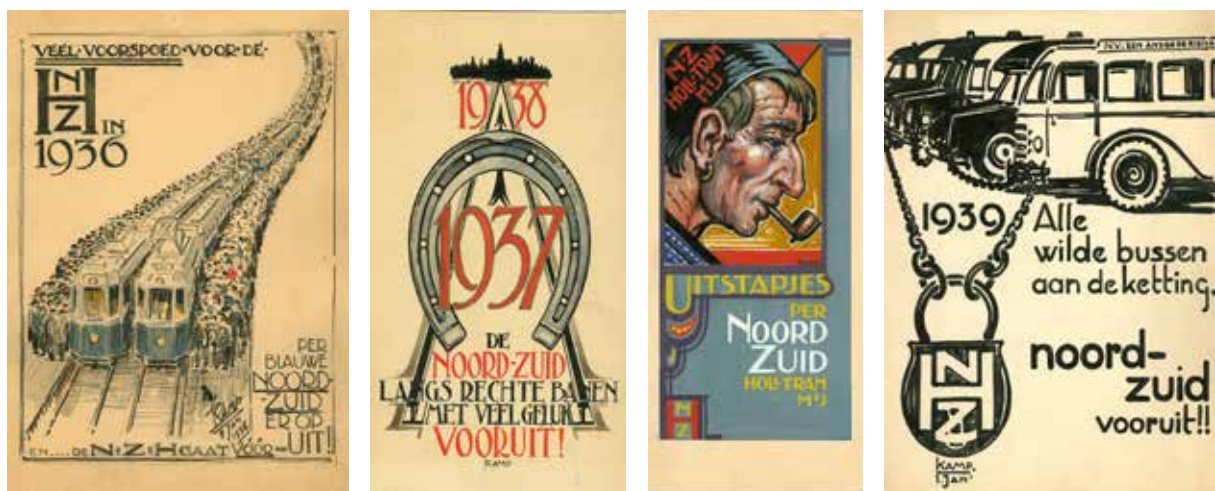
In 1935 werd Kamps vriend en collega-kunstenaar Herman Heuff, beide kunstenaars waren lid van het Haarlems tekencollege "Kunst Zij Ons Doel", getroffen door een oogziekte. Als gevolg hiervan werd hij blind en was hij niet langer in staat zijn beroep uit te oefenen.

Heuff had ook jarenlang reclame-werk voor de Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij getekend, maar moest dit werk opgeven. Hij stelde aan NZH-directeur ir.W.J. Burgersdijk voor deze werk-zaamheden door Ben Kamp te laten overnemen.

Eén van de eerste opdrachten van de NZH, de omslag van de winterdienstregeling 1935/'36. De omslagontwerpen van Kamp, gedrukt in de periode 1935 tot 1953, hadden gewoonlijk een formaat van 10 x 15 cm.

De heer Burgersdijk stemde daarmee in en Kamp werd benoemd tot "esthetisch adviseur". Dit hield in dat hij tweemaal per jaar de omslag en het plaatwerk van de zomer- en winterdienstregelingen moest ontwerpen en tevens affiches moest verzorgen. Het jaarsalaris bedroeg vijfhonderd gulden met daarbij een vrij-reizen-kaart. Zodoende was hij ook in de gelegenheid om schilderachtige plaatsen in het Waterland te bezoeken en deze op het doek vast te leggen.

Enige van zijn werken zijn aangekocht door het Rijks- en Gemeentearchief te Haarlem. In 1938 kreeg Kamp opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor het vervaardigen van veertien aquarellen van bouwwerken, die tijdens de veertig regeringsjaren van Koningin Wilhelmina door Monumentenzorg waren gerestaureerd. Deze collectie ging ondermeer naar de Wereldtentoonstelling in New York en is daarna in het bezit gekomen van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg te Zeist. In de laatste periode van zijn leven werd Kamp getroffen door ziekten, die een stempel drukten op zijn bezigheden. Tot het laatst toe trachtte hij aan het werk te blijven, maar benauwdheden belemmerden hem hiertoe. In januari 1953 overleed hij na een bewogen en zeer productief leven. (Bron: brochure J.B. Kamp, 1884-1953, uitgave van de Stichting Felison, Velsen, 1983).

Ons genootschap heeft deze door Ben Kamp in de jaren '30 vervaardigde originele ontwerpen verkregen. Opvallend is dat Kamp, vanaf het begin in dienst bij het trambedrijf, de basis heeft gelegd voor het NZH-logo dat tot het laatst toe in gebruik is gebleven. Overigens heeft de NZH van deze ontwerpen geen gebruik gemaakt.

Blauwe Tramkenners weg bij het NZH-Vervoer Museum

“Wat valt er nog te doen, nu de herbouw van de B 412 is voltooid?” schreef Luud Albers op één van de laatste bladzijden van zijn in 1986 uitgegeven pocketuitgave “Van Zomerhuis tot Blauwe Tram”.

“Het project is immers gestopt. Slechts enkele leden van de groep zullen zich met onderhoudswerk blijven bezighouden, een paar stappen over naar andere (tram) projecten die onderhanden zijn dan wel komen. De rest houdt het (voorlopig?) voor gezien. Maar eens per jaar, op de tweede zaterdag van november, als het weer een jaar langer is geleden dat de B 412 definitief van de ondergang werd gered, zullen zij bij elkaar komen om herinneringen op te halen aan de voor hen onvergetelijke negen Voorburgse jaren. Misschien kan dit boekje daarbij te pas komen, want papier onthoudt wat mensen vergeten.....”.

Nu na 28 jaar heeft Luud, spoor- en tramfotograaf, filmer en auteur, en koninklijk onderscheiden, van “zijn” trammuseum afscheid genomen.

Het NZH-Vervoer Museum in Haarlem verloor dit jaar twee belangrijke NZH-kenners, omdat ook Ad van Kamp na de korte wintersluiting 2013/2014 eveneens het museum de rug toekeerde.

Na 28 jaar zal Luud Albers de “zaak” nooit meer openen.

Ad van Kamp was evenals Luud vanaf de beginjaren aan het NZH-Vervoer Museum verbonden als gastheer/suppoost op zaterdag. De laatste jaren bovendien als bestuurslid. Ook hij heeft uit eigen beweging gemeend beide functies te moeten neerleggen, omdat het verschil van inzicht tussen hem en de voorzitter van het museum te groot werd. Als gevolg hiervan zijn geen leden meer in Haarlem te vinden van de voormalige werkgroep Voorburg, die de B 412 tot in detail kennen. De kennis van het NZH-trambedrijf is door het vertrek van beide vrienden een groot verlies. Zij hebben immers het NZH-trambedrijf nog van nabij meegemaakt.

Zaterdag 17 mei 2014 waren wij (red.) op bezoek bij Luud Albers in Heiloo, waar hij ons op gastvrije wijze ontving. Voor hem was het wél een omschakeling niet meer elke zaterdag, samen met Ad van Kamp, naar de Leidsevaart te hoeven gaan. “Maar er is nog meer op spoorgebied om van te genieten” merkte Luud op.

Zijn verzamelde NZH-werken en alle daarmee verbonden voorwerpen, die hij door de jaren heen heeft verzameld en gemaakt, voorzover al niet eerder overgedragen, gaan op den duur naar ons genootschap, liet hij ons weten, “omdat het dan in goede handen is”.

Het loslaten van zijn werkzaamheden en ervaringen opgedaan aan de Leidsevaart gaan geleidelijk; de herinneringen zullen door de tijd slijten. Hij vindt het een gemiste kans dat men in Haarlem tot dan toe nooit tot een samenwerking wilde komen met ons genootschap en evenmin met actieve werkgroepen van de Tramweg-Stichting, die de historie en het behoud van het erfgoed van het mooie trambedrijf eveneens levend houden. “De zinsnede op hun website www.nzh-vervoermuseum.nl waar men aangeeft het enige echte museum van de NZH te zijn en dit niet moet verwarren met de stichting De Blauwe Tram is daar illustratief voor”, vindt hij.

“Het enige echte museum van de NZH”. Zeker, ze hebben daar vier echte tramrijtuigen, een ruimte om ze te tonen, borden met foto's, veel voorwerpen, al of niet in vitrines, talloze modellen, een deel daarvan in bruikleen, twee haltehuisjes, een (tram)dienstvoertuig en een schaftkeetwagen, die echter nodig aan een restauratie toe is. En bovendien een aantal rijvaardige autobussen”.

"Jullie stichting, die al bijna dertig jaar documentatie, foto's en voorwerpen verzamelt, die op de NZH en voorlopers betrekking hebben en met veel kennis van zaken wordt gecatalogiseerd en beheerd, speelt een belangrijke rol in de NZH-geschiedenis", laat Luud ons weten.

"Bovendien hebben jullie een goede relatie met de NVBS, met de Tramweg-Stichting en ook met diverse rail-gerelateerde organisaties en historische verenigingen".

Ad van Kamp en Luud Albers waren elke zaterdag trouw te vinden achter de verkoopbalie in het NZH-Vervoer Museum.

"Al hebben jullie geen trams en bussen, al het overige maakt heel veel goed en dient al vele jaren als uitgangspunt voor tentoonstellingen en lezingen, die zich nog steeds in een grote publieke belangstelling mogen verheugen. Een hieruit voortvloeiend feit is dat, ook al jarenlang, velen hun Blauwe Tramspullen aan jullie schenken. Zoveel zelfs dat er jaarlijks in brochurevorm een overzicht van wordt uitgegeven. Zo'n overzicht gaat ook jaarlijks naar het NZH-Vervoer Museum, zodat men kennis kan nemen van de activiteiten. Er wordt dus danig aan de weg getimmerd" aldus Luud Albers.

Ad en Luud, twee Blauwe Tramliefhebbers van het eerste uur. Zij hebben railenthousiasten een keur aan prachtige boeken, foto's en documentatie verschaft, het NZH-Vervoermuseum op de kaart gezet en er een substantiële bijdrage aan geleverd. Bij de restauratie van de Boedapest B 412, het topstuk in het museum, stonden zij met ons aan de wieg. Zij zullen jammer genoeg niet meer aan de Leidsevaart te Haarlem in vrijwillig "dienstverband" te vinden zijn.

Tijdens ons bezoek kregen wij van Luud een paar belangrijke NZH-relikwieën overhandigd, waar bijzondere verhalen achter schuil gaan.

Luud: "Bert(us) Dévilee, mijn "vaste" wagenvoerder bij het maken van foto's en films in 1960/1961, heeft nog een blauwe maandag bij het busbedrijf van de NZH gewerkt maar ging al snel met ziekteverlof. Hij heeft de overgang van tram naar bus maar kort overleefd door zijn overlijden op 29 januari 1964. Op 17 oktober 1962 heeft hij nog één keer op een echte NZH-kruk achter een Dick Kerr-controller en een remkraan gezeten".

De controller en remkraan zijn in de B 412 aangebracht. Bert Dévilee heeft bij zijn bezoek aan Luud, zijn "leerling" in Amstelveen, zijn NZH-mondfluit aan hem gegeven, die nu in onze collectie is opgenomen. Zo ook een speciale kniptang met een bijzonder verhaal.

Een kniptang, die omstreeks 1948 verstrekt werd aan dhr. J.G. Emmink, controleur met de persoonlijke titel van hoofdcontroleur bij de NZHVM in Haarlem, moest een lichtgewicht attribuut zijn. Op zijn uitdrukkelijke wens mocht de tang niet te zwaar zijn voor in de jaszak van zijn uniform en de 100 gram beslist niet te boven gaan. Dat is dan ook aardig gelukt. De tang weegt precies 99 gram!

Ter vergelijking: een gewone kniptang van een conducteur heeft een gewicht van 155 gram. Een zogenaamde Paramount-kniptang weegt 235 gram en heeft naast het normale knipteken een op de tang aangebrachte knipdriehoek voor een kaartsoort met dezelfde naam. Een bijzonder stuk "knipgereedschap", aldus Luud.

1962: Bert(us) Dévilee achter het besturingssysteem van de Blauwe Tram in de woning van Luud Albers te Amstelveen.

NVBS-ers op bezoek

2 april

Wij waren gastheer voor een groep NVBS-ers, die een bezoek brachten aan ons NZH-depot te Delft.

De collectie Blauwe Tramattributen en met name de pas verworven dubbele eenzitsbank hadden veel belangstelling van de bezoekers.

150 JAAR HTM

4 april

Op uitnodiging van het Haags Openbaar Vervoer Museum waren wij aanwezig tijdens de 150-jarige herdenking van de Haagse Tram. De feestelijke opening vond in 1864 plaats van Nederlands eerste tramlijn vanaf de Kneuterdijk in Den Haag naar het Badhuisplein, het huidige Gevers Deijnootplein, in Scheveningen.

De foto's op de volgende pagina geven een indruk van het openingsfeest.

Na afloop van de feestelijke herdenking ontvingen de genodigden een fraai herdenkingsboek met bijbehorende dvd "Lijnenspel 150 jaar tram in de Haagse regio".

Het rijk geïllustreerde jubileumboek is in opdracht van de HTM geschreven door auteur en journalist Maurits van den Toorn. Het boek telt 180 bladzijden met 135 foto's, voor een deel in kleur.

Het jubileumboek inclusief dvd, (nog in plastic verpakking).

In verband met Open Monumenten Dag, die het afgelopen jaar als thema "Op Reis" had, vond op initiatief van de gemeente Purmerend in het Waterlands Archief een verkennende bespreking plaats. Als resultaat daarvan werd in de zomermaanden een expositie door ons ingericht en een lezing gehouden over de Waterlandse Tram.

V.l.n.r. J. Jobsis van het Agrarisch Museum te Middenbeemster, J. Haag van het Waterlands Archief, mevrouw A. Schenk, beleidsmedewerker van de gemeente Purmerend en G.J. Groenveld.

Zegetocht Blauwe Tram 90 jaar geleden

11 april

Op de stoomtramlocomotief had men in het Latijn de tekst aangebracht: "Volk van Den Haag, zij die gaan sterven groeten u".

Op 11 april 1924 maakte een select gezelschap op uitnodiging van de directie van de Noord-Zuid-Hollandse Tramweg Maatschappij de feestelijke openingsrit mee van de elektrische Blauwe Tram van Leiden, via Voorschoten, Veur (Leidschendam) en Voorburg naar Den Haag en Scheveningen. Langs de route waren talloze toeschouwers getuige van deze opvolger van de stoomtram, die tot dan toe het reizigersvervoer voor z'n rekening had genomen.

11 april 1924: Aankomst in Scheveningen.

In het 250e nummer van Op Oude Rails, het periodiek van de Tramweg-Stichting, dat voor het eerst geheel in kleur was verschenen, is over deze festiviteit door ons uitgebreid aandacht besteed.

V.l.n.r.: Raymond Naber, TS-Scheveningen, Suzi Varga, hoofd Presentatie van het NOM, Georg Groenveld, Han Geijp en Wim Roelofs, hoofd Tramdienst, waaronder de exploitatie, remise en infrastructuur vallen. Geheel rechts Rob van Oostenrijk, trambestuurder, instructeur en belast met het leggen van contacten met organisaties als TS, RoMeO, HOVM, etc.

Een vertegenwoordiging van het Nederlands Openlucht Museum te Arnhem (NOM) bezocht ons depot in Delft. Bij die gelegenheid werden de mogelijkheden besproken voor een Blauwe Tramexpositie in een van de komende jaren. De Arnhemmers kregen hierna een rondleiding in de ruimten, waar ons erfgoed ligt opgeborgen. Voorzien van documentatie en flyers van onze stichting vertrok men voldaan huiswaarts. Afsproken werd om met onze vrijwilligers een tegenbezoek te brengen, dat in het najaar zou plaatsvinden.

Bezoek Voorburgs comité Open Monumenten Dag

26 mei

Met een deputatie van het Voorburgs comité Open Monumenten Dag, onder leiding van Pieter van den Kerkhoff, vond in onze vergaderruimte een bespreking plaats over onze inbreng op zaterdag 13 september in het historische centrum van Voorburg.

Onze stille bijrijder op weg naar Rotterdam. Het lossen van het tentoonstellingsmateriaal bij Miniworld aan het Weena.

Met een gehuurd busje werd die dag expositiemateriaal overgebracht naar Miniworld in Rotterdam. Het ging daarbij in hoofdzaak om grote stukken, zoals de dubbele eenzitsbank, compleet met een passagier in kleding uit de jaren '50 en gezeten op een van de rotan zittingen.

De gehele dag zijn wij bezig geweest met het inrichten van deze expositie. Op een andere plek in de grote hal hadden wij al in het eerste kwartaal een groot formaat vitrine ingericht met attributen en documentatie uit de tramperiode van de NZH, (pag.5).

OPENING MANIFESTATIE MINIWORLD

30 april

Op deze dag vond 's morgens in Miniworld de opening plaats van de manifestatie "Verhalen Vierdaagse Rotterdam", waar onze stichting op twee locaties in de ruim bemeten hal was vertegenwoordigd. Vooral de grote expositieruimte die ons achterin was toebedacht, viel in de smaak. Hier hadden wij naast de fraaie dubbele eenzitsbank bovendien een originele richtingfilmkast opgesteld. Als decor dienden twee vergrotingen van de uitnodiging voor de officiële openingsrit in 1924 van de elektrische tramlijn Leiden-Den Haag-Scheveningen.

Het publiek kon tevens voor het eerst kennis nemen van onze juist gereedgekomen flyer.

Speciaal voor de Rotterdamse Verhalen Vierdaagse hadden wij reclamefolders laten drukken bij onze "huisdrukker" in Delfgauw. Het was voor ons een belangrijke stap om voor het eerst een professionele flyer uit te brengen. Begin juni zijn deze meegezonden met de 250ste editie, (voor het éérst in kleur), van "Op Oude Rails", het periodiek van de Tramweg-Stichting.

Het was een gezellige drukte tijdens de tweede editie, van de "Verhalen Vierdaagse Rotterdam". Men had dan ook veel reclame gemaakt o.a. opabri's en op bussen van de R.E.T. Het thema was dit jaar "Rail door de Regio". Dit evenement is specifiek in het leven geroepen om de verhalen uit het heden en (cultuurhistorische) verleden op een laagdrempelige manier bekendheid te geven bij een breder publiek.

De openingshandeling werd verricht door Arie Boertje (conductor RET/RoMeO) en door Nico Prins, die beiden met de nodige humor mooie verhalen vertelden uit het verleden (pag.3). Vervolgens werd een mini-formaat lint doorgeknipt bij de maquette van het station Delftsche Poort, het eerste station van Rotterdam (1847). Men bracht de Rotterdamse Spoorwegwals van B.W.I. Heyne ten gehore, zoals men dat toentertijd had gedaan bij de opening van station Delftsche Poort. De regie was in handen van mevrouw Tamara Boelee, (foto linksonder).

Tamara Boelee gaf het startsein, waarna Arie Boertje en Nico Prins het "mini-lintje" gezamenlijk doorknipten.

Tramrondritten in de hofstad

4 mei

Opstappunt Lange Voorhout met PCC 1165. De vlaggen halfstok bij de Hofvijver. Trambestuurder HOVM Rogier Potter.

Helaas kon op het Haagse tramnet in het eerste halfjaar nog niet met historisch materieel worden gereden; uitzondering waren de PCC-trams. Men reed heen en terug vanaf het Voorhout rond de Grote Kerk naar het Noorderstrand in Scheveningen.

Artikel in "De Oud-Hagenaar"

13 mei

Een paginagroot artikel verscheen in "De Oud Hagenaar", de populaire krant voor 50-plussers in de Haagse regio. "Historische trams zijn in goede handen" was de aanhef, waarin men ondermeer de werkzaamheden beschreef van de vrijwilligers in de remise Scheveningen aan het Harstenhoekplein. Een goede reclame voor de Tramweg-Stichting, waaraan ons bestuurslid Raymond Naber een belangrijke bijdrage leverde.

Op bezoek bij . . .

17 mei

Op deze zomerse dag bezochten wij Blauwe Tramfotograaf en- filmer Luud Albers in Heiloo. Bij die gelegenheid droeg de gastheer aan ons twee verschillende kniptangen over, alsmede een mondfluit en een hoeveelheid documentatie. Hierbij ook een groot-formaat kleurenfoto van een forensentram tussen Voorschoten en Leiden, twee sets van elk tachtig ansichtkaarten t.b.v. ons assortiment verkoopartikelen en een drietal zeldzame ongebruikte papierstroken, die ter aanvulling op de in de rijtuigen aanwezige ge- en verbodsbordjes werden aangebracht gedurende de oorlogsjaren 1940-1945.

Presentatie

19 mei

Voor de Vereniging tot Behoud Erfgoed Leidschendam verzorgden wij een beamer-presentatie, bestaande uit een dvd-impresie van onze activiteiten en een overzicht van de Blauwe Tramlijnen vanuit Leiden. Hieraan vooraf werd aandacht besteed aan de Leidse paardentram en de stoomtramverbindingen van en naar Haarlem, Katwijk, Noordwijk en Den Haag.

Na afloop van de beamerpresentatie volgde nog geruime tijd een geanimeerde vragensessie.

Nederlands bekendste stoomlocomotief is 100 jaar geworden. Voor zo'n bijzondere verjaardag bij collega's zijn wij natuurlijk aanwezig. Het was een mooi programma op Hemelvaartsdag. "Bello" kwam in 1914 in dienst bij de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij. Als stoomtram tussen Bergen aan Zee en Alkmaar was deze locomotief zeer populair bij de reizigers en reed daar tot 1955. In 1960 werd Bello als monument opgesteld in Bergen en in 1978 overgebracht naar de museumtramlijn Hoorn-Medemblik.

Vlak voor zijn 100-ste verjaardag kreeg de loc groot onderhoud, het was een tussentijdse restauratie, waardoor de bejaarde locomotief met het NS-nummer 7742, weer een eeuw de hoofdrol kan vervullen tijdens diverse thema's die men in Hoorn perfect weet te organiseren. De festiviteiten "Bello Festival" vonden plaats in Wognum, waar bezoekers via een intensieve tram- en busdienst (met historische NZH-autobussen) werden vervoerd.

Bello op 20 augustus 2013, nog voor het groot onderhoud. Aankomst in Hoorn waar een uitgebreid feest werd gevierd i.v.m. de pensionering van de toen koninklijk onderscheiden werkplaatschef Marius van Rijn.

"De magie van Bello zit in die mooie herinneringen van mensen aan een heerlijk dagje uit in het verleden. Die mooie herinneringen aan onze 100-jarige maken haar tot een ware Diva", zo memoreerde men in de 39e jaargang van het mei-nummer van De Stoomtram, het periodiek van de SHM, de Stichting Stoomtram Hoorn-Medemblik.

We zien de 100-jarige Bello weer in de oorspronkelijke staat op onderstaande foto. Een mooi sfeerbeeld van die dag. "Het was koud", liet Luud Albers ons weten, ook al stond hij op de warme stookplaat van de HTM-stoomtramlocomotief 8, de "Ooievaar".

Foto: Rein Korthof

Nieuwe bewerking film

Na zes jaar leek het een mooie gelegenheid onze film "Houwen die Blauwe!" te laten opfrissen. Henk op der Heijde heeft deze werkzaamheden enthousiast en geheel belangeloos voor ons verzorgd.

Het intro en de afsluiting van de film zijn beter afgestemd, evenals de overgangen in het verhaal. Ook is meer beeldmateriaal over de restauratie van de B 412 er aan toegevoegd, waardoor een vlotter overzicht is verkregen. De 23 minuten durende film wordt meestal vertoond ter introductie tijdens beamerlezingen.

Henk op der Heijde achter de beeldschermen in zijn studio.

Voortgang restauratie NZH-motorrijtuig A 14

Het elektrische Métallurgique motorrijtuig A 14 uit 1904, waarvan de ESM, de Electriche Spoorweg Maatschappij, voorloper van de NZH, er in België vierendertig stuks had besteld, is na ruim een halve eeuw trouwe dienst als enige overgebleven. Het gezellige interieur en de bijzondere rijeigenschappen op zowel de lijn Amsterdam-Zandvoort als in het Noord-Hollandse Waterland, maakte dat dit markante tramtype een populaire verschijning was. Van het Amsterdamse reizigerspubliek kreeg de tram, waarvan de kleur oorspronkelijk groen was, al snel de bijnaam "Kikker". Na ruim een halve eeuw in de buitenlucht te hebben gestaan, is het nu meer dan 110 jaar oude tramrijtuig al enige tijd in vaardige handen. In eerdere jaarverslagen hebben wij hierover bericht. Van Peter Günter ontvingen wij opnamen van zijn hand, waarop te zien is dat het met de restauratiewerkzaamheden, die hij o.a. met Henk van der Born in het NZH-Vervoer Museum te Haarlem uitvoert, de goede kant uitgaat. In de loop van 2015 zal een brochure/boekwerkje verschijnen, waarin Peter Kranenburg de levensloop van deze legendarische tramrijtuigen uitvoerig zal beschrijven.

Motorrijtuig A 14 in 1956 volop in bedrijf. De draaistellen worden te Haarlem onder de rijtuigbak van de A 14 teruggeplaatst.

Voortgang restauratie NZH-motorrijtuig A 106

Ook met het motorrijtuig A 106 gaat het eveneens de goede kant op. Het onderstel krijgt groot onderhoud. De wielflenzen zijn inmiddels afgedraaid en het nieuwe verenpakket is in bestelling.

In de HTM-remise Lijsterbesstraat staat de A 106 opgebokt en werkt men aan het onderstel en de bekabeling van het rijtuig.

De leegstaande ruimte was voor deze gelegenheid aangepast voor het grote aantal genodigden. Toespraak o.a. van brigade-generaal mr. Jost van Duurling, adjudant in buitengewone dienst van Z.M. de Koning en voorzitter van de Traditiecommissie van de Koninklijke Landmacht.

Op uitnodiging waren wij aanwezig bij de afscheidsreceptie van Frans Smits, die gehouden werd in het inmiddels ontruimde Legermuseum te Delft. De daar aanwezige collectie was al eerder overgebracht naar een nieuw onderkomen in Soesterberg.

De imposante carrière van Frans Smits werd door een van de sprekers gememoreerd als op het snijvlak van de museale cultuuroverdracht en de militaire traditie. Zo had hij zitting in diverse commissies en bekleedde een adviserende rol in enkele speelfilms met militaire elementen: "Soldaat van Oranje", "A Bridge too Far", "Field of Honour", "Max Havelaar" en "De Bunker". Voor de televisie heeft hij onder andere geadviseerd over de militair-historische aspecten van "Het Meisje met de Blauwe Hoed" en "De zomer van '45".

Met name in de recente periode van de inhuldiging van Z.M. Koning Willem Alexander en de viering van 200 jaar Koninklijke Landmacht heeft men een extra beroep op hem kunnen doen.

Namens de koning kreeg Frans Smits als museaal attaché van het Legermuseum uit handen van burgemeester Hans van der Sluijs van de gemeente Leidschendam-Voorburg een koninklijke onderscheiding opgespeld. Hij werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Tijdens het ontruimen van het Legermuseum in Delft heeft de heer Smits ons geholpen met het veiligstellen en toeleveren van museale zaken, zoals het compartiment van het NZH-rijtuig BY 13 van de Waterlandse Tram. Wij kunnen terugzien op een plezierige en humorvolle wijze, waarmee wij met hem hebben samengewerkt. Frans, het ga je goed!

De koninklijke onderscheiding, opgespeld door burgemeester Hans van der Sluijs.

"Ridders onder elkaar".

Voor de Historische Vereniging Hasselt werd door tussenkomst van Gerard de Graaf van NVBS-Centraal te Amersfoort een tweepersoons houten trambank beschikbaar gesteld voor de tentoonstelling "Retourtje Hasselt" over de stoomtram Zwolle-Blokzijl (1914-1934).

Deze tentoonstelling werd in het oude stadhuis van Hasselt gehouden van 5 juli t/m 30 augustus. Op onze website was nadere informatie over deze bijzondere tentoonstelling opgenomen.

Hoewel de tramlijn slechts twintig jaar heeft bestaan, was deze toch van groot belang voor de ontsluiting van de regio. Met het accent op "Station Hasselt", maar ook op de overige halteplaatsen werd een sfeervol beeld gegeven van deze stoomtramverbinding.

TRAMOPTOCHT

5 juli

Die dag vond de viering plaats van "150 jaar Tram in Den Haag", waarbij Z.M. Koning Willem-Alexander om 15.00 uur het startsein gaf voor de rit met 25 historische trams vanaf het Noorderstrand in Scheveningen naar het Kerkplein in het centrum van Den Haag. Na aankomst werd de nieuwe Avenio-tram in aanwezigheid van de koning gepresenteerd. Na afloop vond in de Grote Kerk een feestelijk samenzijn plaats.

Een beeldverslag van deze dag hiernaast op pagina 28 met van boven naar beneden: Opstelling van de tramoptocht op de Eisenhowerlaan. Overleg onder de HTM-paraplu, uitgereikt aan de genodigden. De zon breekt door en de stoet vertrekt. Veel belangstelling langs de route. Aankomst Noorderstrand. Koning Willem-Alexander arriveert. Startsein door de koning. Conductor Kees Bontje geeft het vertreksignaal vanuit het open aanhangrijtuig, waarin de koning heeft plaatsgenomen. Een blik op de dieselmotorwagen H 41 met op de achtergrond de versierde Keizerstraat. Het passeren van de Hofvijver. Aankomst aan het Kerkplein. De koning verlaat voor even de Grote Kerk. Toespraak door HTM-directeur Jaap Bierman. Presentatie Avenio-tram 5003. De koning krijgt uitleg in de nieuwe tram. Muzikale klanken in de Grote Kerk. Hapjes en drankjes. TV-West in actie.

Tijdens het feestelijke samenzijn in de Grote of Sint Jacobskerk stelde onze voorzitter zich voor aan Z.M. Koning Willem-Alexander en overhandigde hem een envelop met de nodige informatie over ons Historisch Genootschap. Het fenomeen Blauwe Tram was de koning niet onbekend: "Die tram reed toch ook in Leiden!"

Beeldverslag tramoptocht

Expositie Waterlandse Tram

9 juli

De tafelvitrines in het Waterlands Archief met o.m. een selectie van attributen uit de beginjaren van de Waterlandse Tram.

In het Waterlands Archief te Purmerend hebben we die dag een expositie ingericht over de Waterlandse Tram. Deze expositie bestond uit vier vitrines met attributen en vijf wissellijsten, waaronder een getekende lijnenkaart van cartograaf Dick van der Spek en het nodige beeldmateriaal.

Expositie Museum Voorschoten

26 augustus

Als onderdeel van de tentoonstelling "Markante Vrouwen van Voorschoten" in het vernieuwde Museum Voorschoten had men ons benaderd voor beeldmateriaal van conductrices. Dit vrouwelijk rijdend personeel heeft slechts in de periode van 1937-1942 bij de NZH dienstgedaan. Naast een groot aantal foto's konden wij bovendien een origineel conductrice-uniform leveren, bestaande uit colbert, rok en overjas. De kortgeleden van de heer Vreeswijk verworven dubbele eenpersoonsbank kreeg een prominente plaats op de tentoonstelling en tevens werden drie vitrines ingericht met een keur aan Blauwe Tram-attributen.

Ingeleid door mevrouw Annelies Aerts, bestuurslid van het museum, vond op vrijdagavond 29 augustus de officiële opening plaats door het Tweede Kamerlid mevrouw Helma Neppérus. Tot en met zondag 26 oktober had men de gelegenheid de tentoonstelling te bezoeken.

Dat de vrouw centraal stond op deze tentoonstelling stond al vantevoren vast, ook tijdens het inrichten ervan, waar de uniformen aan kleine reparaties werden onderworpen. Zelfs bij de opening kwamen de heren er niet aan te pas!

Alweer even geleden. . . .

10 september

Een gedenkwaardige dag: precies 25 jaar geleden reed NZH-motorwagen A 327 met bijwagen B 37 voor het eerst stadsritten op het HTM-net in Den Haag en omgeving.

Kennismakingsbijeenkomst in het Haags Gemeentearchief

10 september

Ontvangst in een van de vergaderzalen.

Rondleiding in het restauratieatelier en depot.

In het Haags Gemeentearchief werden wij die dag welkom geheten door directeur Maarten Schenk en projectleider/conservator prenten & tekeningen Nicolette Faber-Wittenberg. De aanwezigen waren bijeen gekomen op uitnodiging van het Haags Gemeente Archief, dat belang hecht aan een goede relatie met historische partners.

Vertegenwoordigd waren o.m. leden van Bibliotheek aan de Vliet, Stichting Mooi Voorburg, Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram, Historische Vereniging Voorburg, Stichting Hoekenburg, Vereniging Erfgoed Leidschendam en Stichting Molen de Vlieger. Na een introductie en een kennismakingsronde werden emailgegevens uitgewisseld. Vervolgens kreeg het gezelschap rondleiding in het archief. Tenslotte kon worden teruggezien op een interessante middag.

Presentatie

11 september

In het kader van Open Monumenten Dag, met als thema "Op Reis", verzorgden wij 's middags in het Waterlands Archief te Purmerend een gevarieerde lezing over de Waterlandse Tram, waarbij zowel de stoomtram als de elektrische tram voor het voetlicht kwamen.

Jaap Haag van het Waterlands Archief gaf vervolgens een presentatie over de eerste scheepvaart naar Oost-Indië.

Expositie Museum De Zwarte Tulp

12 september

In Museum De Zwarte Tulp te Lisse hadden wij eveneens in het kader van Open Monumenten Dag een expositie ingericht over "De Blauwe Tram in de Bollenstreek", die begin januari 1949 werd opgeheven. Aansluitend vertrokken we naar de Pauluskerk in Oegstgeest om aldaar een expositie in te richten over "De Blauwe Tram in en om Oegstgeest". Ook deze activiteit stond in het teken van Open Monumenten Dag.

De expositie in Museum De Zwarte Tulp. Wissellijsten met foto's en attributen van de Blauwe Tram in de diverse vitrines.

Expositie in de Pauluskerk Oegstgeest

12 september

Een tweetal vitrines en een paneel met ondermeer tramkaartjes en dienstregelingen.

Open Monumentendag Voorburg

13 september

Zoals al eerder vermeld, had Open Monumenten Dag 2014 als jaarthema "Op Reis". Daarbij ging de aandacht uit naar alle soorten van vervoer en transport, zowel van mensen als van goederen die door de eeuwen heen op reis gingen, via het water, het spoor, de weg en de lucht.

Dat betekent ook dat de middelen zelf, historische schepen, treinen, auto's en vliegtuigen, het mobiele erfgoed, een grote rol speelden, naast de gebouwen die te maken hebben met vervoer en met reizen. Op deze dag, de eigenlijke Open Monumenten Dag waren de weergoden ons goed gezind. Wij bemanden een dubbele stand op een strategische plek in het historische centrum van Voorburg. Het organisatiecomité had ons verzocht de mogelijkheid te onderzoeken vanuit Den Haag met historisch trammaterieel via HTM-tramlijn 10 naar het NS-station Voorburg te rijden. Dankzij de medewerking van het Haags Openbaar Vervoer Museum en de Tramweg-Stichting werd het die dag een grandioos succes.

Onze stand in de Herenstraat met op de achtergrond het historische "Swaensteyn" uit de 17e eeuw. Mevr. Heleen Nijdam, wethouder Cultuur van de gemeente Leidschendam-Voorburg, bezocht onze stand in het oude centrum van Voorburg.

Er was veel belangstelling in de Herenstraat te Voorburg.

Ook burgemeester Hans van der Sluijs van de gemeente Leidschendam-Voorburg bezocht onze stand.

De museumtrams reden af en aan. HTM-motorwagen 58 kwam hier op bekend terrein. In de tram werden onze flyers uitgedeeld.

Op het vernieuwde Stationsplein waren fraaie oldtimers te bewonderen. Oude tijden herleefden.

Presentatie in de Pauluskerk, Oegstgeest

13 september

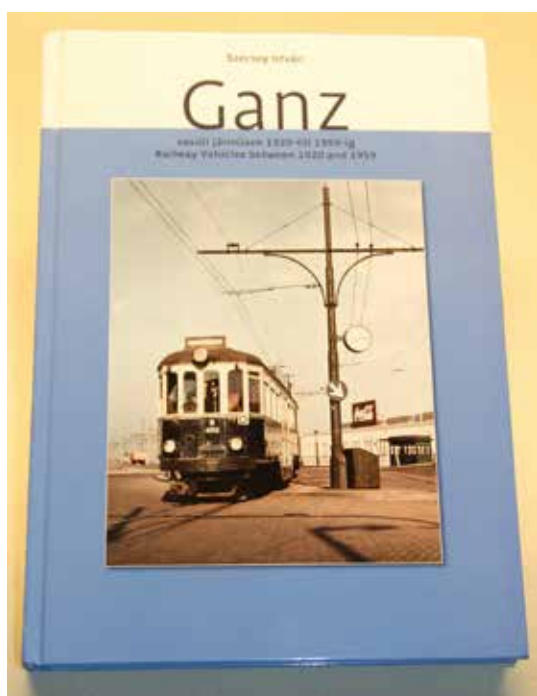

Nog dezelfde avond verzorgden wij een lezing in de Pauluskerk te Oegstgeest. Tevens werden de bezoekers in de gelegenheid gesteld Blauwe Tramboeken en dvd's aan te schaffen. Na afloop van de lezing volgde nog een optreden van een chansonnier, begeleid door een plaatselijke pianist. De aanwezigen konden terugzien op een gevarieerde avond.

Op zondagmiddag vertrokken wij wederom naar de Pauluskerk te Oegstgeest om daar de Blauwe Tramexpositie uit te ruimen. Over belangstelling had de organisatie bepaald niet te klagen gehad. Wij maakten tevens van de uitnodiging gebruik de kerktoeren te beklimmen, waar de vlag naar binnen werd gehaald. Een bijzondere exercitie!

De daaropvolgende donderdag stond in het teken van het op zorgvuldige wijze uitruimen van drie Blauwe Tramexposities. 's Morgens in Miniworld te Rotterdam; 's middags in Lisse en Purmerend. Nog dezelfde avond werd het erfgoed naar ons NZH-depot in Delft overgebracht.

Nieuw boek uit Boedapest

Op de cover een Albers-foto van de "Blauwe".

Van auteur Szécsey István ontvingen wij zijn pas verschenen boek "Ganz" met een overzicht in de Hongaarse en Engelse taal van railgebonden voertuigen, die in de periode 1920-1959 bij de firma Ganz werden gefabriceerd.

Dit 400 pagina's tellende boekwerk wordt op de cover gesierd met een afbeelding van het NZH-stuurstandrijtuig B 452 bij vertrek van Sloterdijk met bestemming Amsterdam. Op vrijdag 12 augustus 1955 vastgelegd door Luud Albers.

Op de pagina's 45 t/m 50 wordt aandacht besteed aan het materieel van de NZHTM, dat daar in de jaren 1923-1926 werd gebouwd. Citaat: "The most important export business of Ganz in the first part of the 1920 years was the supply of inter-urban electric cars and trailers for the Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij, NZHTM in The Netherlands. The importance of the order was not only the high number of vehicles but also the potential of the company to deliver state-of-the-art vehicles for a customer with great expectations".

De tekst is voorzien van zes afbeeldingen, waarbij een zomerdienstregeling 1924 uit onze museale collectie.

Boekpresentatie

19 september

Ons genootschap behoorde tot de genodigden tijdens de boekpresentatie "Behoedzaam Bestuur. Twee eeuwen provincie Zuid-Holland" in het provinciehuis te Den Haag.

De genodigden werden welkom geheten door Jaap Smit, commissaris van de koning in Zuid-Holland en drs. S. Stoop, lid en pl. voorzitter Begeleidingscommissie geschiedschrijving Zuid-Holland.

Voordrachten werden die middag gegeven door drs. H.H. Sietsema algemeen directeur provincie Utrecht: "*De Nederlandse provincie in historische vogelvlucht*", prof. dr. J.C. Kennedy, hoogleraar Geschiedenis van Nederland aan de Universiteit van Amsterdam: "*Behoedzaam bestuur: smeerolie of zand in raderen?*", dr. N. Randeraad, historicus verbonden aan de universiteit van Maastricht: "*Impressie van het boek Behoedzaam bestuur. Twee eeuwen provincie Zuid-Holland*" en door mr. drs. A. Ponsteen, directeur van het Erfgoedhuis Zuid-Holland: "*Behoedzame beelden: twee eeuwen in twintig plaatjes*".

Aandachtig gehoor in de grote zaal van het provinciehuis.

Dr. Ronald Plasterk ontving het eerste exemplaar.

Het lijvige boekwerk, dat in nauwe samenwerking tussen de provincie en het Erfgoedhuis Zuid-Holland tot stand kwam, behandelt twee eeuwen bestuurlijke geschiedenis van de provincie op velerlei gebied. Een team van historici heeft onderzocht wat deze provincie de afgelopen twee eeuwen heeft bereikt op verschillende beleidsterreinen, zoals water, economie, verkeer, ruimtelijke ordening, toezicht, zorg en cultuur. Als zodanig vormt het boek een van de eerste beschrijvingen van de bestuurlijke geschiedenis van een Nederlandse provincie. Tijdens deze druk bezochte gelegenheid overhandigde Jaap Smit, commissaris van de koning in Zuid-Holland, het eerste exemplaar aan de minister van Binnenlandse Zaken, dr. Ronald Plasterk.

Het boek, 2,2 kg, met 408 pagina's en 380 illustraties mag er zijn!
(ISBN 978-90-5997-173-8)

Het team van het Erfgoedhuis bracht een historisch lied ten gehore.

Bijzondere tramrit

12 oktober

Een twee uur durende rondrit met tramliedhebbers, verenigd als "Groep 756" en waarvan ook onze voorzitter deel uitmaakt, vertrok vanuit de remise Scheveningen naar de nieuwbouwwijk Wateringse Veld. Men had voor deze rit de HTM-"ombouwer" 77 bestemd, die door de TS-werkgroep Scheveningen na jarenlange inzet uiterst fraai is gerestaureerd. Deze bijzondere tramrit werd gereden door bestuurder Leo Flaton met als conducteur Raymond Naber en voerde het gezelschap via Rijswijk naar het eindpunt van lijn 17 in de Haagse wijk Wateringse Veld. Op de terugrit werd een fotostop ingelast bij de Grote Kerk.

In Den Haag, exposeren bij de HTM-77. Foto: Raymond Naber.

De vrijwilligers van de Studieverzameling EWI-TU Delft en het Historisch Genootschap De Blauwe Tram bijeen in Arnhem. V.l.n.r.: Han Geijp, Georg Groenveld, Arjan Geijp, Cees Pronk, Frans van Zuijlen, Eric Winkel, Kees Wissenburgh, Jan Meijers, Ben Morien, Peter Stiefelhagen, Richard den Dulk, Leo van Tuyl, Loek van Schie, André Pop, Otto Dijkstra, Huub van Keulen en vooraan Rob van Oostenrijk en Raymond Naber. (foto's onderaan deze pagina: 1 en 3: Raymond Naber; 2: Leo van Tuyl).

Als dank voor de inzet in de afgelopen jaren was het idee ontstaan de vrijwilligers eens in het zonnetje te zetten. Een werkbezoek aan het Nederlands Openlucht Museum in Arnhem (NOM) was in het begin van het jaar al min of meer afgesproken. Op een mooie oktoberdag werd de zgn. "Sponsorbus" vertrokken vanuit Delft naar Arnhem. Voor een aantal vrijwilligers was het bezoek een eerste kennismaking met het Openlucht Museum en kwam men al snel op het idee de kleinkinderen eens mee te nemen naar dit museum. Speciaal voor ons was een bijzonder programma samengesteld. Zo konden wij een kijkje nemen achter de schermen van de bibliotheek en het zenuwcentrum van de tramdienst. Na een uitgebreide lunch werd een bezoek gebracht aan de remise en de werkplaats van de tram. Een gereserveerde rit met de Arnhemse motorwagen 76 was onderdeel van het programma.

Onze dank gaat uit naar de directie van het museum, die deze dag voor ons mogelijk had gemaakt, maar ook naar Rob van Oostenrijk, Huub van Keulen en Pieter Eilers, die ons uitstekend hebben begeleid. Johan Crooy (NOM-bestuurder), Herms Lunenburg (bibliotheek) en Martijn van Eldik (eerste remisemedewerker) danken wij voor hun uitleg en vakkennis. De dag werd afgesloten met een etentje in restaurant Kumpulan bij het naburige Bronbeek, waarna de terugreis naar Delft werd aanvaard.

Uitleg in de bibliotheek van het N.O.M.

Het Arnhemse motorrijtuig 76.

Rob van Oostenrijk wordt bedankt.

Pelikaanlezing in Voorburg

16 oktober

HTM-directeur Jaap Bierman gaf uitleg over 150 jaar tram in de regio.

Het boek "Lijnenspel" werd gepromoot.

Voor een volle zaal in het voormalige Rail-Theater Voorburg gaf HTM-directeur J. Bierman o.m. uitleg hoe men wereldwijd ooit aan de spoorbreedte is gekomen (1435 mm). Dat ging terug tot de karrensporen uit de Romeinse tijd. Men kon tevens het jubileumboek 'Lijnenspel' aanschaffen.

De laatste loodjes

29 oktober

Die ochtend vertrokken wij met extra vervoer naar Museum Voorschoten voor het uitruimen van de bijzondere expositie, die wij op 26 augustus hadden ingericht.

Aanbieding Blauwe Tramboek "Sporen 4"

1 december

Het boek "Sporen 4" van journalist/auteur Wim Wegman en uitgegeven door de Holland Media Combinatie, lag nog juist voor de feestdagen in de winkel. (ISBN 978-90-77842-90-40). Dit fraaie boekwerk behandelt, zoals eerder in dit jaarverslag beschreven, verdwenen tramlijnen van de NZH tussen Leiden, Haarlem en Amsterdam. De Blauwe Tram, één van de meest tot de verbeelding sprekende tram van Nederland, komt in dit boek via een opmerkelijke kijk tot leven. Zijn verhalen rond de NZH-trams en -tracés beschrijft Wegman op een vaak bijzondere wijze, waardoor het boek vlot leesbaar is en naar meer smaakt. De fraaie lay-out en het veelal onbekende fotomateriaal maken het boek beslist tot een aanrader voor rail-enthousiasten.

Als dank voor de plezierige samenwerking en tevens voor het feit dat hij gebruik heeft kunnen maken van ons uitgebreide archief, overhandigde Wim Wegman in onze vestiging te Delft een persoonlijk exemplaar van zijn boek. Dit exemplaar was voorzien van een exclusieve omslag. Bij die gelegenheid had de auteur ook flesjes Blauwe Trambier meegebracht om te klinken op zijn nieuwe boek, waarvan hij al eerder drie edities had gepubliceerd. Voor het eerste deel ontving hij in 2008 de Cultuurprijs Haarlemmermeer.

Het bestuur met het nieuwe "Sporen 4"-boek. Foto: R. Naber.

Origineel Blauwe Trambier.

MODELBOUW THUIS

Arnoud Den Hoed, modelbouwer en kunstschilder, verwelkomde ons in zijn hobbykamer.

De inmiddels tachtigjarige actieve en voormalige directeur van transportbedrijf Zwatra en Den Hoed is een gepassioneerd NZH-fan. Zijn binding met het openbaar vervoer uit de vorige eeuw heeft hij op ons verzoek op schrift gesteld.

“Als geboren Voorburger ben ik opgegroeid met de Hofpleintrein en de Blauwe Tram. Door de jaren heen groeide de liefde voor de Blauwe Tram en droomde ik nog eens een model te hebben van de Budapestster. Maar het vervaardigen van dat model liet nog enige tijd op zich wachten. Toen ik in mijn jonge jaren met modelbouw begon, waren de eerste producten NS-locs van messing.

Later ben ik overgegaan op scheepsmodellen van hout. Jaren geleden, op een stoomdag in Hellevoetsluis, zag ik in een stand van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers, de NVM, een ringmap met modelbouwtekeningen uit hun clubarchief. Tot mijn verbazing lag daar catalogus nr. 6, waarin tekeningen stonden afgedrukt van materieel van diverse trambedrijven en uiteraard ook die van de NZHVM”.

Arnouds hobbykamer met rechts een schilderij van zijn hand.

“Uit die catalogus bestelde ik toen de tekeningen van NZH-motorrijtuig A 405, NZH-loc A 1004 met werkwagens en het gelede tramstel A 601/602, schaal 1:32. Ik ontving de aangevraagde tekeningen, die vervolgens in een la verdwenen. Vroeg of laat zou ik er wel wat mee gaan doen.

Met de door Frank Smit vervaardigde modelbouwtekening van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers laat Arnoud zijn schaalmodel A 405 en het Voorburgse haltekantoor in de vitrine zien. Ook zijn NZH-loc A 1004 mag er zijn.

Dat vroeg of laat kwam dichterbij toen begin november 1961 een einde kwam aan het unieke NZH-trambedrijf. Het prachtige materieel beleefde op de sloop het werkelijke einde. Zonde dat er toen geen mensen zijn opgestaan om nog wat van dat schitterende materieel te redden. Later kwam het berouw. Toen er in de jaren '70 een wagon opdook, die ergens als vakantiehuis in gebruik was, kon er iets terugkomen uit de onvergetelijke herinneringen van mijn jeugd.

En wat geweldig dat er toen een groep enthousiastelingen besloot om die wagon te restaureren. Bij Starlift in Voorburg werd in ca. 10 jaar de klus geklaard. Regelmatig ging ik kijken naar de vorderingen van dat enorme karwei. Een geweldige prestatie.

Dat was voor mij het moment om de tekeningen, die nog steeds in de la lagen, op te pakken en een start te maken met een model van de Budapester. Nadat ik de smaak te pakken kreeg, heb ik ook de NZH-loc A 1004 met open wagon gebouwd. De bovenbouw werd van 0.8 mm houtplaat gemaakt en de onderstellen en stroomafnemers van messing. Dagelijks kijk ik met plezier naar deze modellen, die op mijn hobbykamer in een vitrine staan. En om de sfeer compleet te maken heb ik het kantoor van de NZH aan de Parkweg in Voorburg eveneens, in de juiste verhouding van de trams, nagebouwd.

Tramstel A 601/602 staat nog wel op het programma, maar dat is er nog niet van gekomen. Op uitnodiging van mijn plaatsgenoot Han Geijp heb ik een bezoek gebracht aan het NZH-depot in Delft om het erfgoed van de Blauwe Tram nog eens te kunnen zien. Daar ontmoette ik Georg Groenveld, een oude bekende uit mijn schooltijd in Voorburg, die thuis in Bergschenhoek het fotoarchief beheert. Alles ondergebracht in de Stichting Historisch Genootschap "De Blauwe Tram". Ik keek mijn ogen uit. Zo gek kun je het niet bedenken of er is veel bijeengebracht uit een roemrijk tramverleden. Elke maandag is men in Delft bezig om nieuw binnengekomen materiaal een plaats te geven en voorbereidingen te treffen voor lezingen en tentoonstellingen. Dit alles uit een hobby ontstaan. Geweldig dat er enthousiastelingen zijn, zoals Georg en Han, die het zowat als hun levenswerk beschouwen en er voor zorgen, dat de geschiedenis van de Blauwe Tram ook voor de toekomst behouden blijft".

Pijnacker, november 2014, Arnoud den Hoed.

Lezing

4 december

In de sfeervolle zaal van het restaurant/partycentrum Tout le Monde aan de Noordweg in Pijnacker verzorgden wij na de vergadering voor leden van Probusclub Pijnacker-Nootdorp een beamerpresentatie over de restauratie van de Budapester B 412.

Tevens werden de dvd "Houwen die Blauwe" en de HTM-jubileumfilm "150 jaar tram in de Haagse regio" voor het voetlicht gebracht.

Leden van Probusclub Pijnacker-Nootdorp bijeen tijdens de presentatie.

WEBSITE

Aan het eind van het jaar 2014 stond de teller op ruim 117.500 bezoekers. Een forse toename in vergelijking met de stand op 30 oktober 2013 toen het magische getal van 100.000 was bereikt. Dit betekent dat sindsdien gemiddeld 1250 belangstellenden per maand onze website www.blauwetr.nl hebben bezocht, oftewel zo'n 40 keer per etmaal. Een woord van waardering richting onze webmaster Otto Dijkstra is hier zeker op z'n plaats. Hij presteert het op onnavolgbare wijze interessante en vaak onbekende afbeeldingen uit diverse archieven op te sporen en ze vervolgens op onze website te plaatsen.

“Mijn Den Haag”, “Topstukken”

14 december

“Kunstcollectief zwijgen? Me hoela!” is voor het Haags Historisch Museum op zoek naar verhalen over Den Haag als stad van aankomst. Live voor de camera in de verhalenkast vertelde Han het verhaal over zijn overgrootvader (A.M. Geijp 1855-1926), die vanuit Middelburg op 24-jarige leeftijd naar de hofstad kwam om zich daar als kunstschilder te vestigen. Zijn verhaal maakte deel uit van een expositie in het museum.

Als vervolg daarop kreeg Han een uitnodiging op 14 december deel te nemen aan het project “Topstukken”. Zijn geërfde tekentalent van zijn overgrootvader kon hij in het museum laten zien via een kerstkaart, die werd afgedrukt op de omslag van ons jaarverslag 2013.

Deze tekening geeft een sfeerbeeld weer van nostalgie, hobby, voorwerpen van thuis, zijn kleinzoon Erik en de Blauwe Tram. Gedurende 6 weken was zijn inbreng te zien in het souterrain van het Haags Historisch Museum aan de Korte Vijverberg 7 in Den Haag. (www.mijndenhaag.org/topstukken).

Han met zijn werkstuk. Foto: Maaïke van Grol.

Wat ik mijn stad vertellen wil.

“NZH’er Schaap stapt uit”

22 december

Zo “kopte” het Haarlems Dagblad het afscheid van Gerrit Schaap, die na ruim dertig jaar stopte met zijn activiteiten in het NZH-Vervoer Museum aan de Leidsevaart.

Via een e-mail van oud-directeur NZH André Testa ontvingen wij dit bericht. Na zijn pensionering als salarisadministrateur bij de NZH heeft hij op soms spraakmakende wijze vorm gegeven aan “zijn” museum en was voorzitter van de beheerstichting, waarvan hij nu na drieëndertig jaar een stap terug deed. Zijn rol zal worden overgenomen door oud-directielid en financieel deskundige van het Connexion-bedrijf. Tonny Hodes.

Afscheid na ruim dertig jaar Vervoer Museum Leidsevaart NZH’er Schaap stapt uit

RICHARD STEKELINGBURG & STEKELINGBURG@HOLLANDMEDIACOMBINATION.NL
HAARLEM: “Op Gerrit Schaap zit geen rem”, was zes jaar geleden de kop boven een groot verhaal in deze krant over de Zandvoorter die een lang leven lang openbaar vervoer ademt. Zijn pensionering bij de NZH jaren eerder, waar hij ondermeer als salarisadministrateur werkzaam was, was nadrukkelijk geen afscheid geweest van het bedrijf waarmee hij was vergroeid. Het gaf hem tijd zijn NZH Vervoer Museum aan de Leidsevaart verder uit te bouwen. En dat deed hij. Rem of geen rem, de museumbestuurder en voorzitter van de beheerstichting deed binnen na 33 jaar (1) een stapje terug.

Gedeelte uit het Haarlems Dagblad.

Gerrit Schaap begeleidt oud-directeur André Testa in het NZH-Vervoer Museum aan de Leidsevaart.

Hier laat hij het emaille reclamebord zien, afkomstig uit onze museale collectie.

Foto: United Photos/Toussaint Kluiters

UITBREIDING MUSEALE COLLECTIE

Het afgelopen jaar hebben wij weer de nodige aanwinsten aan onze museale collectie kunnen toevoegen. Grotendeels ging het daarbij om schenkingen, maar ook voor een deel om interessante aankopen via internet (Marktplaats). Vooral dankzij donaties van onze begunstigers waren wij hiertoe in staat gesteld.

Documentatie:

Uit de nalatenschap van fotograaf Eduard Bouwman ontvingen wij zijn negatieven van NZH-materieel. Uit de gezamenlijke nalatenschap van Geert de Kinkelder en Hans Offerman ontvingen wij via Peter Nijbakker 8 materielekeningen tramtypen: A 100, A 101, A 201, A 351, A 401, A 501, A 512 en A 601/602. 24 foto's; 15 krantenknipsels; 4 blauwdrukken: schakelschema motorrijtuigen A 300, algemeen plan motorrijtuigen A 350, afschutting balkon rijtuigen B 21 t/m 26 en algemeen plan goederenwagen type C 120 t/m 122; modelbouwtekeningen locomotieven NHT 4, TNHT 15, NZH-lokserie A 17-19 en stoomtramrijtuig NZH; map met tekeningen NHT- en TNHT-materieel, idem met ENET-materieel; serie A/B 100, rijtuigen B 11-15 en B 301-308, details A 512-516, A 1001-1004, A 257, gesloten goederenwagens C 12 en C 1-4; kopieën brochure "Voorwaarden levering motor- en bijwagens 8x type A, 8x type B en 8x type C; 10"; personeelsbladen jaren '20/'30; Beckson-plaatsbewijs; dienstexemplaar reisgids zomerdienst 1958; kwitantieboekje afrekening dagopbrengst diverse conducteurs groep Voorburg op 8, 9 en 10 mei 1958; aanschrijving winterdienstregeling 1957/'58 en aanschrijving dagtochten 1958; kennisgeving opheffing baanvak Scheveningen - Den Haag/Carel van Bylandtlaan per 1-9-1957; mededeling d.d. 4-9-1957 van chef Vervoer Leiden Th.Thomas betr. verplaatsing vertrek- resp. eindpunt C.van Bylandtlaan; roulering diensten R, S, T, U en V van C.van Bylandtlaan naar Voorburg/Viaduct; diverse documenten hulpconductor/werkstudent J.C.M.J. Offerman: roulering werkstudenten tram Voorburg ingaande 21-7-1957, geschreven dienstrooster, loonzakje fl 73,69, dienstenvelop d.d. 1-3-1958 met brief van NZHVM-directeur J.J. Jurrissen betr. beëindiging dienstverband, eindafrekening fl 3,25 d.d. 9-9-1958 van niet ingeleverde shawl en geldzakje, resp. fl 2,50 en fl 0,75, loonspecificatie 3-9-1960, assistentie dienstrooster ingaande 9-10-'60.

Bovendien via diverse bronnen:

270 foto's, waarbij 6 grootformaat foto's en 24 foto's 50 jaar NZH 1881-1931 met opnamen in Leiden, Haarlem, Scheveningen en Katwijk aan den Rijn; originele atelierfoto uit 1930 van conductor Jacob de Oude uit Haarlem; 328 ansichtkaarten; 35 negatieven jaren '50/'60; 2 tijdschriftknipsels; dvd met zwart/wit foto's uit NVBS-collectie van HTM- en NZH-materieel; 2 dvd's met kleuren- en zwart/wit foto's van de HTM stadslijnen 2 en 5 en van de 3 buitenlijnen naar Delft, Leiden en Voorburg, jaren zestig van de vorige eeuw vastgelegd door Hans Offerman; 5 kleurendia's 6x6 cm van stadsmotorrijtuig A 327 in Den Haag en Scheveningen; groot-formaat kleurenafbeelding van een forensentram tussen Voorschoten en Leiden, 1961;

Boekje "Rondreizen per Noord-Hollandsche Tram"; boek "Practische Electriciteitsleer", deel V, 1932; NZH Gedenkboek 1881-1956, samengesteld door A. Steetskamp, oud-chef Algemene Dienst en met inleggende brief van directeur Jurrissen "Aan de Weledelgestrengte Heer Ir. W.J. Burgersdijk, Commissaris van de N.Z.H.V.M. n.v., Fr. Lisztlaan 29 Heemstede; boek uit 1959 "De elektrische rem bij railvoertuigen", auteur F.F.C. Bruyning; boek uit 2007, getiteld "De Roskam", de ruim 400 jaar oude herberg aan de tramlijn in Katwijk aan den Rijn; boek uit 2013 "Ganz, Railway Vehicles between 1920 and 1959"; tijdschrift "Ons Bloemendaal", met 8 pagina's "Herinneringen aan de Blauwe Tram in Aerdenhout" en "De trambrug in Bennebroek"; ledenblad "De Blauwdotter", nr.169 van Genootschap Oud Noordwijk; een 16 pagina's tellend relaas uit 2002 m.b.t. het collectieplan van het NZH-Vervoer Museum, Haarlem

Reclamefolder met busrondritten in N.-Holland en dagkaarten voor tram en autobus, 1958; reclamefolder "Rondritten met de NZH door de Amsterdamse tuinsteden", 1961; 26 gedrukte afbeeldingen van Amsterdam-Zandvoort en Waterland; 2 verschillende NZH 8 rittenkaarten; ENET-vervoerbewijs Bloemendaal-Haarlem/Kruisweg; ESM-vervoerbewijs 2e klasse Amsterdam-Zandvoort; boekje met vrijbiljetten NZHTM uit 1935; stamkaart NZHTM ten name van C.J. Koek, Noordeinde 30, Monnikendam; brief van bureauchef L.M.J. Immink van de Noord-Zuid-Hollandsche Stoomtram-Maatschappij Haarlem-Leiden, gedateerd 9 augustus 1893, aan de directeur van de Ooster Stoomtram Maatschappij te Arnhem, betreffende tolgeldheffing; brochure van directeur NZHTM ir. W.J. Burgersdijk, d.d. 14 december 1912, met afbeeldingen, getiteld "De motorwagens voor de lijnen der Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij te Haarlem"; aankondiging vergadering van commissarissen der NZHTM te Amsterdam op 10 juni 1920.

4 dienstregelingen ingaande 14 november 1924, 21 december 1941, 31 januari 1943 en 14 april 1946; instructieboekje NZHVM "Bijzondere tarieven en voorwaarden", herdruk februari 1956; brochure Beckson plaatskaartenapparaat, ca. 1960; 4 versch. edities van de Purmerender Courant uit 1908 en 1914 met de zomerdienstregeling van de stoomtramverbindingen Amsterdam-Edam, Amsterdam-Purmerend-Alkmaar en Kwadijk-Volendam van de Noord-Hollandsche Tramwegmaatschappij; origineel "Geheim" document met concept dienstregeling van de stoomtramlijn Kwadijk-Volendam; uitnodigingskaart NZH/MET voor de openingsrit van de elektrische tramlijn Leiden-Den Haag-Scheveningen op 11 april 1924, met een overzicht van het feestprogramma van 13.00-18.00 uur; kopie NZHVM-dienstreglement deel Cc bijz. veiligheidsvoorschriften Amsterdam-Edam-Volendam en Schouw-Purmerend; documentatie NZH-koffiehuis Amsterdam; kopie brochure "De watersnood van 1916 en de Noord-Hollandsche Tram"; kopie "Een uitstapje met de Noord-Hollandsche Tramweg Maatschappij (1897); kopie van een beschouwing van T. Sanders uit 1886 voor de mogelijkheden van de aanleg van een stoomtramlijn van Amsterdam naar Edam, ondersteund door de gemeentebestuurders van Edam, Monnickendam en Broek in Waterland; een 10 pagina's tellende kopie "Aanvraag voor aangenomen werk" van de werkplaats Rijnsburg voor revisie wagenbak rijtuig B 408.

Boekwerk "Practische Electriciteitsleer", deel V, 1932; dienstregeling ing. 14 november 1924; brief van directeur NZHTM aan de Raad van Commissarissen, d.d. 9 juli 1936; instructieboekje NZHVM "Bijzondere tarieven en voorwaarden", herdruk februari 1956; brochure Beckson plaatskaartenapparaat, ca. 1960; 4 versch. edities van de Purmerender Courant uit 1908 en 1914 met de zomerdienstregeling van de stoomtramverbindingen Amsterdam-Edam, Amsterdam-Purmerend-Alkmaar en Kwadijk-Volendam van de Noord-Hollandsche Tramwegmaatschappij; uitnodigingskaart NZH/MET voor de openingsrit van de elektrische tramlijn Leiden-Den Haag-Scheveningen op 11 april 1924, met een overzicht van het feestprogramma van 13.00-18.00 uur.

4 originele affiche-ontwerpen uit de jaren '30 van de hand van Ben Kamp, esthetisch adviseur van de NZH en een gedrukte affiche van zijn hand. Kamp was de opvolger van de blind geworden kunstenaar Herman Heuff, (1875-1945). Beide kunstenaars waren lid van het Haarlems tekencollege "Kunst Zij Ons Doel".

Plattegrond Leiden omstreeks 1910 met paardentramlijn Hoge Rijndijk - Station en de stoomtramlijnen richting Den Haag, Haarlem, Katwijk en Noordwijk; brief van directeur NZHVM J.J. Jurrissen aan dhr. H.C.J. Helling, Amsterdam; brieven van NZH-adjunct-directeur H.J. Kapteijn en van NZH-directeur J.J. Jurrissen aan de heer W.Chr. Vreeswijk, Voorburg; getekende kwitantie van de NZHVM aan dhr. Vreeswijk, Voorburg, ad. fl.15,= "voor levering van 1 oude eenpersoonszitbank"; NZHVM-label voor dienstzending met "1 dubb. zitting hout met 2 zittingen en ruggen" aan dhr. E. Vreeswijk, Voorburg, verzonden per tram naar remise Voorburg, getekend door opzichter B. Hamer, 10/7 '58; brief van NZHVM m.b.t. instellen nieuwe halteplaats Noordwijk aan Zee; NHT/NZH Tramweggids ingaande 17-8-1932; kwitantieboekje met dagontvangsten conducteur; Dienstreglement deel D, voorschriften omtrent buitengewone voorvallen, 1948; Voorschriften omtrent de behandeling van gevonden voorwerpen, 1950; Reglement dienstkleeding, 1953; Bijzondere tarieven en voorwaarden, 1950; instructieboekje bijzondere tarieven en voorwaarden, 1956; brochure "Noordwijk aan Zee" bij het 50-jarig jubileum van "Huis ter Duin" in 1937;

4 boeken "De Geschiedenis van de Blauwe Tram", 2 boeken "Van Pier tot Vliet", boek "Tussen Strand en Waterland", boek "Lijnen van Gisteren", boek "Sfeer langs IJzeren Wegen", boek "De Amsterdamse Blauwen", boek "125 jaar Tram in Nederland"; fotoboek "Stoomtrams in Alkmaar"; TS-periodiek "Op Oude Rails" no.91, augustus 1975; modelbouwtekeningen: TNHT-loc 15 "President Steijn", A 102, A 103, A 201, A 503, A 601/602 en A 251; legpuzzel remise Leidsevaart, Haarlem; legpuzzel halte Leidschendam, Damlaan met tramstel A 617/618; idem ingelijst exemplaar; 2 ingelijste kleurenfoto's Blauwe Trams in Katwijk aan den Rijn en in de Scheveningse Bosjes; ingelijste grootformaat zwart/wit foto Blauwe Tram A 505 met 3 personeels-leden, halte Voorburg, Dorp; poster met afbeelding van Budapestse tramstel B 456 - A 455 - B 464 aan de halte Amsterdam-Slotermeer, april 1955, (foto L.J.P. Albers);

Attributen:

Uit de gezamenlijke nalatenschap van Geert de Kinkelder en Hans Offerman ontvingen wij via Peter Nijbakker 2 metalen groen/witte dienstcijferborden "4" en "8" (extra tram) en een metalen bord "Rijndijk"(stadsdienst Leiden); 25 interieurborden: **Niets buitensteken, Voor/achter balkon 2/7/7 plaatsen, Openen en sluiten van de deuren mag uitsluitend door het personeel geschieden, Open, Dicht, Scheveningen, Den Haag, Voorburg, Voorburg viad, Veur, Leidschendam, Leiden, Oegstgeest, Rijndijk, Katwijk, Noordwijk, Haarlem, Tram, Stopt niet, Geen dienst, Rood, B 401, B 401 (klein), A 402 (klein), B 409 (noodbord).**

13 linnen sjablonen van bestemmingstrommel motorrijtuigen series A 100 en A 300: **Scheveningen, Staatsspoor, Den Haag, Voorburg, Leiden, Katwijk, Noordwijk, Hillegom, Heemstede, Haarlem, Verwulft, Schoten en Soendaplein.**

Papieren rol met sjablonen: **Scheveningen, Staatsspoor, Den Haag, Voorburg, Veur, Leiden, Katwijk, Noordwijk, Oegstgeest, Rijndijk, Amsterdam, Haarlem, Zandvoort, Spuistraat, Sloterdijk en Aerdenhout**; keerzijde: **Scheveningen, Voorburg, Den Haag, Leidschendam, Leiden en Amsterdam.**

Linnen bestemmingsrol: **Scheveningen, Haarlem (!), Den Haag, Voorburg, Leiden, Haarlem (!), Katwijk, Noordwijk, Rijndijk, Station, Rood, Tram, Geen dienst**; linnen bestemmingsrol: **Sassenheim, Lisse, Hillegom.**

Kartonnen attentiebord voor passagiers op de elektrische tramlijn Haarlem-Leiden dat op aangegeven halten aan de linkerzijde moet worden uit- en ingestapt. Op de keerzijde een overgeplakte tekst voor conducteurs: "Op beide Kerstdagen en Nieuwjaarsdag moet afdracht van de ontvangen gelden als op gewone Zondagen plaats hebben. Is uw voorraad plaatsbewijzen toereikend voor de feestdagen? "

In langdurig bruikleen van de Tramweg-Stichting, (werkgroep Scheveningen), metalen bord "**Station**" (stadsdienst Haarlem en Leiden), afkomstig van stadsmotorrijtuig A 327.

Via diverse bronnen ontvingen wij: mondfluit; uniformknoop RTM Leidse paardentram; uniformknoop NZHTM; rijtuigsleutel stoomtramrijtuig; ovalen tweedelig gietijzeren bord **Halte NZH** met gietijzeren paal en voet; metalen zwart/wit lijnbord **1** van de stadslijn; uniformknoop NZHTM; reclamebord uit 1940 met het NZH-tramlijnnet en de teksten "Dagkaart 1,25. Kind t/m 14 jr 90 ct" en "**De klokken galmen luid: Per Noord-Zuid er op uit!**" (met afbeelding Speeltoren Monnickendam), ontwerp J.B. Kamp; 2 verschillende kniptangen; mondfluit; Fairfield hO-schaalmodel stadsmotorrijtuig A 328; Blauwe Tramtegel halte Voorburg, Rembrandtlaan met Boedapester A 502; Haarlem/Soendaplein-Heemstede; metalen groen/wit buitendienstbord **A 317**; 2 metalen dienstletterborden: **J** van de lijn Leiden-Den Haag-Katwijk/Noordwijk en **V** van de lokaaldienst Voorburg-Den Haag-Scheveningen; houten kantelbord wit met zwarte teksten **OEGSTGEEST/RIJNDIJK.**

7 emaille interieurborden: **Niets buitensteken (2x), Noodrem op middenbalcon, Plaats v/d conducteur, 28 plaatsen (2x), 9 staanplaatsen, Stopsignaal 1x drukken (2x), Stopsignaal voor eerstk. halte 1x drukken, voor/achter balkon 3/7-7 plaatsen, Openen en sluiten van de ramen mag uitsluitend door het personeel geschieden, Op- of afspringen gedurende de rit is verboden, Uitgang vrijlaten**; rijtuignummerbord **26** van Métallurgique-motorwagen; rijtuignummerbord **A 601**; fabrieksbord **Ganz & Co Danubius, Budapest**; 3 papierstroken uit W.O.II: **Deur dichthouden** en **Voordeur dichthouden (2x).**

Dubbele eenzitsbank (rug aan rug) van rijtuigtype A/B 500 met rotan bekleding, messing handgreep en messing bevestigingsplaat aan de rugleuning; houten klapzitting met messing scharnieren; messing slotmechaniek in houten paneel; metalen schaal voetbel stadsmotorrijtuig A 300; metalen stang (57 cm) met aan weerszijden 2-gaats bevestigingen; manometer 0-12 kg/cm² met metalen aansluitstuk uit cabine A 600; aluminium asbak **NZH.** 2 linnen bestemmingsrollen rijtuigtype A 600; linnen bestemmingsrol Leidse regio; **SASSENHEIM, LISSE, HILLEGOM, HEEMSTEDE, HAARLEM N, HAARLEM, LEIDEN, SCHEVENINGEN, DEN HAAG, NOORDWIJK, KATWIJK, VOORBURG, STOPT NIET, GEEN DIENST, ROOD, TRAM** (lichtblauw), **ROOD** (klein vierkant); gele NZH-vlag met zwart logo en 2 gele kleinformaat NZH-vlaggen met stok.

Houten schaalmodel stadsmotorrijtuig A 300; houten schaalmodel stadsmotorrijtuig A 327; houten schaalmodel tramstel A 600; Fairfield hO-schaalmodel stadsmotorrijtuig A 328; 3 schaalmodellen (1:43) van NZH-autobussen Ford/Verheul 1947, Crossley/De Schelde 1947 en Leyland/Verheul, 1956; Blauwe Tramtegel van de halte Voorburg/Rembrandtlaan met Boedapester motorwagen A 502.

Met dank aan onze schenkers in alfabetische volgorde:

L. Albers, C. van de Beek, Joh. Blok, C. van Grieken, H. Helling, P. Hoop, K. Hoorn, A. Hulkenberg, K. van Ipenburg, P. Jansen, E. Jonkhout, mevr. M. de Kinkelder, A. van Kamp, J. Koek, P. Koumans, P. Kranenburg, mevr. P. Langerak-De Kinkelder, B. Leeuwenburgh, P. Nijbakker, R. van Oostenrijk, J. van Rooijen, mevr. W. Sasburg-Segaar, W. Vermaak, P. Verra, D. Viergever en E. Vreeswijk.

Oproep

Ook het afgelopen jaar werd onze museale collectie uitgebreid met schenkingen en aankopen via internet. Wij zetten ons hiervoor met veel ambitie in om het erfgoed van het NZH-trambedrijf te verwerven en voor de toekomst veilig te stellen. Zoals u wellicht zult begrijpen zijn aan al deze werkzaamheden kosten verbonden, evenals voor het laten drukken en verzenden van ons jaarverslag.

U kunt dit werk steunen door begunstiger te worden van onze stichting en een bedrag van € 15,= over te maken op bankrekening **NL13 INGB 0000 412327** ten name van Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram te Bergschenhoek, (een hoger bedrag wordt zeer op prijs gesteld!).

Met uw bijdrage, die voor 125% aftrekbaar is van de inkomstenbelasting, kan de collectie worden uitgebreid en noodzakelijke onkosten worden bestreden.

Als donateur ontvangt u eind januari/begin februari ons jaarverslag met een overzicht van de activiteiten en de verworven aanwinsten.

Schenken en nalaten

Wanneer u onze stichting een warm hart toedraagt, dan kunt u ook op persoonlijke titel een bedrag schenken of nalaten. De Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram is door de Belastingdienst erkend als een "Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling", een zgn. culturele ANBI. Hierdoor kan onze stichting gebruik maken van belastingvoordelen op het gebied van erven, schenken en giften. Sinds 2012 geldt voor donateurs van culturele ANBI's een extra giftenaftrek. Dit betekent dat particulieren bij de aangifte inkomstenbelasting het bedrag van de donatie met een kwart mogen verhogen.

Aldus een extra aantrekkelijke fiscale faciliteit. In dit verband wordt verwezen naar de website: www.anbi.nl/cultureleinstellingen. Bovendien is dankzij deze fiscale beslissing onze stichting vrijgesteld van successie- en schenkingsbelasting. Dit betekent dat onze activiteiten officieel als cultureel zijn erkend.

Ook vanaf deze plaats willen wij onze trouwe donateurs hartelijk bedanken voor hun financiële ondersteuning in het afgelopen jaar. Zoals u in deze nieuwsbrief heeft kunnen lezen hebben wij met de verwerving van belangrijke attributen en uniek documentatiemateriaal de museale collectie het afgelopen jaar aanzienlijk kunnen uitbreiden. Mede hierdoor is dit jaarverslag (nieuwsbrief) wederom met een aantal pagina's uitgebreid.

De komende periode gaan wij door met het herindelen van de beschikbare kastruimte in ons depot. Tevens gaan wij verder met het optimaliseren van het historisch beeldarchief te Bergschenhoek.

Vrienden van de Blauwe Tram

Op onze oproep van juni 2013 voor een extra bijdrage ten behoeve van de restauratie van het compartiment van het Waterlandrijtuig BY 13 is geweldig gereageerd. Wij hebben e.e.a. in gang kunnen zetten, waardoor een belangrijke stap is gezet richting restauratie van dit rijtuigdeel. De zitbanken zijn inmiddels hersteld en van een nieuwe vernislaag voorzien. Het geheel zal in handzame delen worden hersteld en zodanig worden aangepast dat het voor komende tentoonstellingen op een meer eenvoudige wijze kan worden vervoerd en opgesteld.

De herstelde en opnieuw geverniste banken van het Waterlandrijtuig BY 13.

In het afgelopen jaar werd weer van diverse zijden een beroep gedaan op ons uitgebreide beeldarchief. Zo werden foto's verstrekt voor de periodieken RailMagazine, Op de Rails, Op Oude Rails, alsmede voor publicatie van boeken, het Erfgoedhuis Zuid-Holland, Miniworld Rotterdam en diverse particulieren.

Ook werden kopieën van blauwdrukken verstrekt t.b.v. restauratiewerk o.a. voor de TS-werkgroep Scheveningen.

RESTAURATIEWERKZAAMHEDEN

Naast ons eigen restauratiewerk werden, zowel ten behoeve van de werkgroep Scheveningen van de Tramweg-Stichting als voor de Stichting Tramwerk het afgelopen jaar weer specifieke en soms gedetailleerde werkzaamheden uitgevoerd, die beeldbepalend zijn voor het mobiele erfgoed. Deze werkzaamheden hielden verband met de restauratie van het HTM-buitenlijnmotorrijtuig 58 en het HTM-stadsmotorrijtuig 77.

Soms moesten diverse verkregen NZH-attributen ingrijpend worden opgeknapt, zoals deze twee dienstcijferborden. Na een opfrisbeurt in ons atelier kwamen ze als nieuw tevoorschijn. Het is nooit onze intentie om het verworven erfgoed grondig te vernieuwen, tenzij dit echt noodzakelijk is.

Deze originele richtingfilmkast is vrijwel klaar voor expositie- doeleinden. Alleen moet het mechaniek van het filmrol-transport nog worden aangepast, zodat elke bestemming eenvoudig kan worden voorgedraaid.

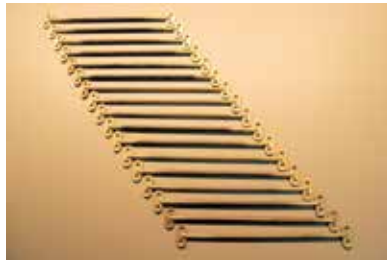
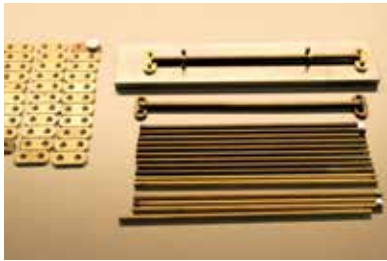
Jan Meijers aan de draaibank bij het vervaardigen van messing bolletjes voor de gordijnhaken van HTM-motorrijtuig 77.

Han bij het buigen en hardsolderen van de gordijnhaken.

Jan van Droffelaar bevestigt de haken in "zijn" tram.

De aanmaak van vijftien ontbrekende roetjes voor het HTM-motorrijtuig 58.

Losse messing onderdelen en soldeermal.

De hardgesoldeerde exemplaren.

Het eindresultaat in het tramrijtuig.

Aandrijfjas van de filmkast is uitgericht

Raymond, grondlaag voor omklapborden.

Ook de schaalmodellen krijgen aandacht

Geheel nieuw messing mechaniek voor de omklapborden.

Zoals voorheen zijn de borden op de juiste plaats bevestigd.

HTM-motorrijtuig 58

Herinnering nieuwjaarsdag 1959

Bijna elk jaar op nieuwjaarsdag komt mij de eerste dag van 1959 in herinnering. Wonend met mijn ouders in Leiden-Tuinstadwijk reisden wij met feestdagen altijd naar mijn grootouders in Noordwijk aan Zee. Zo ook op die nieuwjaarsdag in 1959. We reisden in de loop van de ochtend met een A 600 met een Gooise bijwagen. Ik stond bijna vanzelfsprekend achter het glazen schot bij de wagenvoerder.

Toen wij de brug over het Uitwateringskanaal in Rijnsburg naderden stond de tegenligger A 601/602 met bijwagen serie B 20 al te wachten.

Op de brug begon de wagenvoerder te remmen om vervolgens met de kop van ons tramstel precies stil te houden bij de voorkant van de tegenligger. Vervolgens stapte het drieman sterke personeel uit om de collegae van de tegenligger een gelukkig nieuwjaar te wensen. Hierna werd in gezwinde spoed weer richting Noordwijk vertrokken. Zo ging dat in de tijd toen geluk heel gewoon was.

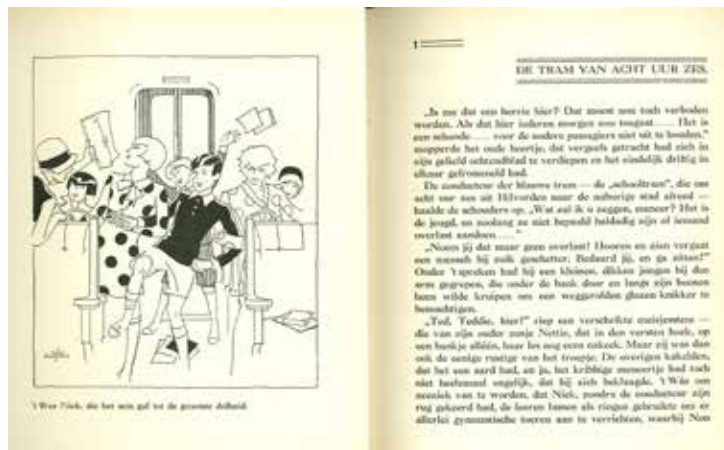
Peter Hoop

Achtergrond tekening

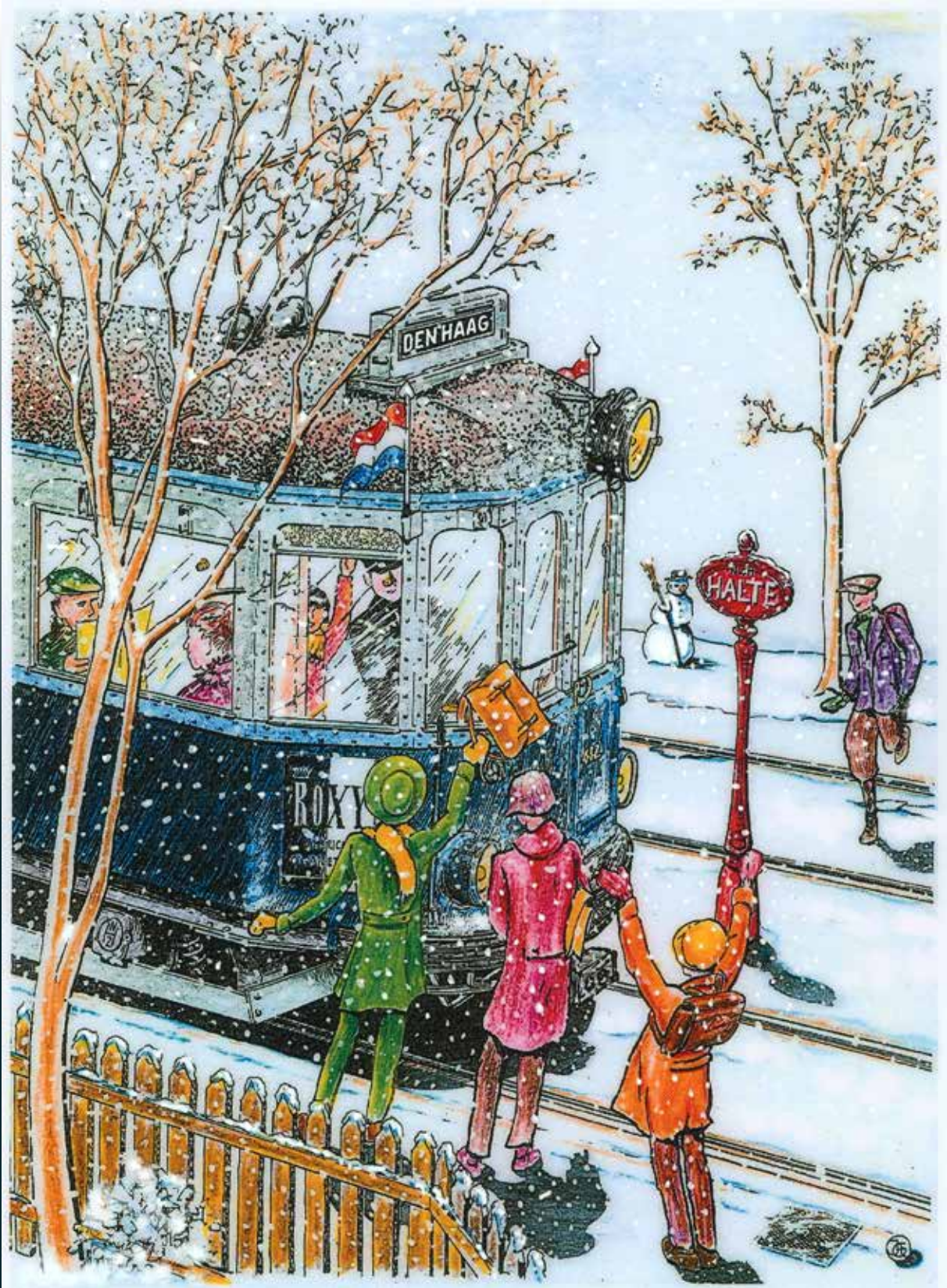
“Alles” wat maar enigszins een binding heeft met de Blauwe Tram wordt ondergebracht in onze collectie. Zo kregen wij ooit een boek in handen, waarop een sfeervolle illustratie met een “Blauwe Tram” is te zien. Destijds een “bandtekening” genoemd. Het is een jeugdboek voor 12-jarigen uit de jaren '40 uitgegeven door de gebroeders Van Goor en Zonen in Den Haag. De tekening is van de bekende tekenaar Hans Borrebach (1903-1991), die ongetwijfeld de trams van de NZH bewonderde.

Borrebach maakte ook modetekeningen voor de Haagse Post, illustreerde vooral meisjesboeken, schreef romans en bezat een grote fotostudio in Den Haag. Hij is één van de bekendste na-oorlogse tekenaars, ondermeer van de Swiebertje-boeken.

Gezien de inspirerende afbeelding van het boek, “Passagiers van de blauwe tram”, heeft Han Geijp er een “vertaalslag” van gemaakt, in een winter decor, voor de achterzijde van dit jaarverslag. Hopelijk zou Hans Borrebach het niet erg hebben gevonden, dat wij zijn voorbeeld voor dit doel hebben geleend.

Boek uit de jaren '40 met de aansprekende cover. Zo tekende Hans Borrebach het interieur van de Blauwe Tram.

WIJ WENSEN U NOG EEN VOORSPOEDIG NIEUWJAAR!